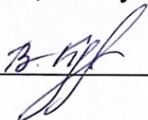

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет податкової справи, обліку та аудиту

Кафедра обліку та консалтингу

Затверджено
Вченою радою факультету податкової
справи, обліку та аудиту
протокол від 18.01.2023 № 5
Голова Вченої ради факультету податкової
справи, обліку та аудиту

Краєвський В.М.

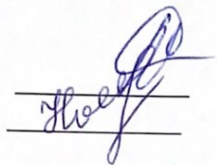
**Методичні рекомендації
для проведення практичних занять
з навчальної дисципліни
«Фінансовий облік І»**

підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
(денної форми навчання)
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
освітня програма «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика»

Ірпінь – 2023

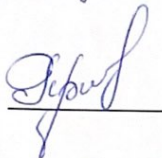
Методичні рекомендації складені на основі робочої програми навчальної дисципліни «Фінансовий облік І», затвердженої Науково-методичною радою Університету 18.08. 2022 р. протокол № 7.

Укладачі:

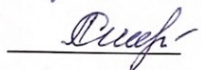

*О.П. Колісник, доцент, к.е.н.
О.П. Новікова, старший викладач*

Рецензенти:

Н.В. Гуріна, доцент, к.е.н.

А.М. Савченко, доцент, к.е.н

Розглянуто і схвалено кафедрою обліку та консалтингу, протокол від 05.01.2023 р. № 10

Завідувач кафедри
обліку та консалтингу

О.П. Колісник, доцент, к.е.н.

ЗМІСТ

Передмова.....	стор. 4
1. Пояснення за розділами та темами.....	5
2. Методика виконання практичних завдань.....	7
3. Тематика завдань для поглибленого вивчення курсу.....	43
4. Рекомендована література.....	44

ПЕРЕДМОВА

Мета навчальної дисципліни: формування здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти цілісної системи знань про теорію і практику ведення фінансового обліку на підприємствах різних форм власності.

Завдання навчальної дисципліни: вивчення методів і організації ведення на підприємствах фінансового обліку активів з використання прогресивних форм і національних стандартів.

Після вивчення дисципліни здобувачі повинні знати: теоретичні аспекти бухгалтерського обліку, методичку організації та ведення бухгалтерського обліку, основні нормативні документи, що регламентують порядок організації та ведення бухгалтерського обліку; план рахунків бухгалтерського обліку та інструкцію з його використання; типові форми первинних облікових документів і реєстрів бухгалтерського обліку, порядок складання і ведення їх; кореспонденцію рахунків з основних господарських операцій; організацію синтетичного та аналітичного обліку; порядок проведення і оформлення результатів інвентаризацій.

Після вивчення дисципліни здобувачі повинні вміти: скласти первинні документи, обробляти дані первинних документів для узагальнення та систематизації, вести облікові реєстри, розраховувати амортизацію по необоротних активах, визначати первісну вартість та вартість вибуття необоротних активів та запасів.

Високий рівень теоретичних знань та практичних навичок у здобувачів досягається за допомогою якісного проведення практичних занять. Навчальним планом підготовки бакалаврів за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» освітньою програмою «Облік, податковий аудит та бізнес-аналітика».

Практичне заняття – це вид навчального заняття, на якому викладач організовує детальний розгляд здобувачами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом виконання практичних завдань.

Мета практичних занять полягає у розширенні, поглибленні і деталізації теоретичних знань, отриманих здобувачами на лекціях та у процесі самостійної роботи.

Практичні заняття сприяють підвищенню рівня засвоєння навчального матеріалу; розвитку умінь та навичок вирішувати практичні завдання; розвитку наукового, креативного, аналітичного мислення; усного та писемного мовлення здобувачів з питань фінансового обліку.

Практичні заняття навчальної дисципліни проводяться у складі таких змістовних модулів:

Модуль I. Змістовний модуль 1. Облік коштів, розрахунків та інших активів.

Модуль II. Змістовний модуль 2. Облік необоротних активів.

Змістовний модуль 3. Облік оборотних активів та витрат виробництва.

1. ПОЯСНЕННЯ ЗА РОЗДІЛАМИ ТА ТЕМАМИ

Модуль I.

Змістовний модуль 1. Облік коштів, розрахунків та інших активів

Тема 1. Основи побудови фінансового обліку

Фінансовий облік: мета, сутність, значення та основні завдання. Організація фінансового обліку в Україні. Концептуальні основи фінансового обліку. Організація документообороту на підприємстві. Стандарти бухгалтерського обліку і звітності, які регламентують порядок ведення фінансового обліку. Облікова політика та її роль у організації обліку на підприємстві. Державне регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні. Основні принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві. Організація звітності на підприємстві. Комерційна таємниця та порядок її захисту на підприємстві.

Тема 2. Облік грошових коштів

Грошові кошти: їх економічна сутність та визначення. Облік наявності і руху грошових коштів в касі та контроль за дотриманням касової дисципліни. Документальне оформлення касових операцій. Форми безготівкових розрахунків. Облік операцій на поточних рахунках в банках. Особливості обліку коштів на поточних рахунках в іноземній валюті. Облік операцій з придбання та продажу іноземної валюти. Облік змін валютних курсів. Облік наявності і руху коштів на інших рахунках банку. Облік інших коштів. Інвентаризація грошових коштів та відображення її результатів в обліку.

Тема 3. Облік фінансових інвестицій та фінансових інструментів

Економічна суть, критерії визнання, оцінка та класифікація фінансових інвестицій та фінансових інструментів. Облік довгострокових фінансових інвестицій. Облік фінансових інвестицій за справедливою вартістю; за методом амортизованої собівартості; за методом участі в капіталі. Облік наявності та руху поточних фінансових інвестицій. Особливості обліку фінансових інструментів. Розкриття інформації про фінансові інвестиції у фінансовій звітності підприємства.

Тема 4. Облік дебіторської заборгованості

Визнання, види та оцінка дебіторської заборгованості. Облік дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги. Методи визначення резерву сумнівних боргів. Облік резерву сумнівних боргів. Розкриття інформації про дебіторську заборгованість за товари (роботи, послуги) у фінансовій звітності. Облік розрахунків за авансами виданими. Облік розрахунків з підзвітними особами. Облік розрахунків за нарахованими доходами. Облік розрахунків за претензіями. Облік розрахунків за відшкодуванням завданих збитків. Облік розрахунків з іншими дебіторами. Облік поточної дебіторської заборгованості за векселями одержаними. Розкриття інформації про іншу поточну дебіторську заборгованість у фінансовій звітності.

Модуль II.

Змістовний модуль 2. Облік необоротних активів

Тема 5. Облік основних засобів

Визначення, визнання, класифікація та оцінка основних засобів. Облік наявності основних засобів підприємства. Документальне оформлення та облік надходження основних засобів з різних джерел (будівництво, придбання, безоплатне одержання тощо) та капітальних інвестицій. Синтетичний та аналітичний облік операцій з надходження основних засобів. Методи нарахування амортизації основних засобів. Облік амортизації основних засобів. Облік вибуття основних засобів (документальне оформлення та відображення в системі синтетичного та аналітичного обліку). Переоцінка та зменшення корисності основних засобів. Особливості обліку операцій з операційної та фінансової оренди основних засобів.

Тема 6. Облік інших необоротних матеріальних активів

Склад інших необоротних матеріальних активів. Облік інших необоротних матеріальних активів. Облік зносу (амортизації) інших необоротних матеріальних активів. Порядок обліку наявності та руху інших необоротних матеріальних активів. Особливості документального оформлення та обліку інших необоротних матеріальних активів. Організація синтетичного обліку інших необоротних матеріальних активів. Організація аналітичного та інвентарного обліку інших необоротних матеріальних активів. Облік витрат на ремонт інших необоротних матеріальних активів. Особливості переоцінки інших необоротних матеріальних активів. Облік зменшення та відновлення корисності інших необоротних матеріальних активів. Інвентаризація інших необоротних матеріальних активів. Облік вибуття інших необоротних матеріальних активів. Розкриття інформації про основні засоби та інші необоротні матеріальні активи у фінансовій звітності.

Тема 7. Облік нематеріальних активів

Визначення, класифікація та оцінка нематеріальних активів. Облік наявності нематеріальних активів. Документальне оформлення та відображення в обліку операцій з надходження нематеріальних активів. Облік операцій з вибуття нематеріальних активів, особливості їх документального оформлення. Облік амортизації (зносу) нематеріальних активів. Облік переоцінки і зменшення корисності нематеріальних активів. Особливості оренди нематеріальних активів. Інвентаризація нематеріальних активів. Розкриття інформації про нематеріальні активи у фінансовій звітності. Облік гудвілу.

Змістовний модуль 3. Облік оборотних активів та витрат виробництва

Тема 8. Облік запасів

Визначення, визнання, класифікація та первісна оцінка запасів. Оцінка запасів при їх надходженні. Документальне оформлення надходження, переміщення і вибуття запасів. Облік ТЗВ та методика розрахунку. Організація складського господарства і складського обліку матеріальних запасів. Методи оцінки вибуття запасів

Тема 9. Облік виробничих запасів та МШП

Документальне оформлення наявності та руху виробничих запасів підприємства. Облік операцій з придбання виробничих запасів. Методи оцінювання виробничих запасів при їх вибутті. Облік операцій з вибуття виробничих запасів. Особливості обліку транспортно-заготівельних витрат, пов'язаних з придбанням виробничих запасів. Документальне оформлення та облік наявності та руху малоцінних та швидкозношуваних предметів (МШП). Оцінка запасів на дату балансу. Розкриття інформації про запаси у фінансовій звітності підприємства.

Тема 10. Облік витрат виробництва

Визначення, визнання, оцінка та класифікація витрат на виробництво. Документальне оформлення та облік прямих витрат на виробництво. Облік, порядок розподілу та списання загальновиробничих витрат. Оцінка та облік незавершеного виробництва. Склад витрат, що формують собівартість продукції (робіт, послуг). Узагальнення виробничих витрат по підприємству.

Тема 11. Облік готової продукції

Формування та облік виробничої собівартості готової продукції. Документальне оформлення та облік наявності та руху готової продукції. Формування та облік собівартості реалізованої продукції. Особливості обліку напівфабрикатів. Облік втрат від браку готової продукції. Розкриття інформації про витрати виробництва та готову продукцію у фінансовій звітності.

Тема 12. Облік витрат майбутніх періодів

Поняття витрат майбутніх періодів. Відображення витрат майбутніх періодів на рахунках бухгалтерського обліку. Облік витрат на підготовку й освоєння нової продукції. Аналітичний та синтетичний облік витрат майбутніх періодів за їх видами.

2. МЕТОДИКА ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

Модуль І.

Змістовний модуль 1. Облік коштів, розрахунків та інших активів

Тема 2. Облік грошових коштів

Практична робота № 1. Облік касових операцій

Мета роботи: засвоєння порядку відображення касових операцій в обліку.

Матеріальне забезпечення:

1. Прибутковий касовий ордер.
2. Видатковий касовий ордер.
3. Касова книга (один листок).
4. Журнал № 1 і відомість №1.1.
5. Журнал реєстрації господарських операцій.

Початкові дані:

1. Довідкові дані для складання первинних документів (таблиця 1).
2. Перелік господарських операцій за вересень (таблиця 2).

Методичні вказівки:

1. На підставі даних таблиці 1 скласти прибуткові та видаткові касові ордери.
2. Здійснити записи до касової та скласти звіт касира за 1 вересня.
3. Записати в журнал реєстрації господарські операції за вересень і скласти по них бухгалтерські проводки.
4. Беручи до уваги, що за синтетичним рахунком 30 «Готівка» залишок станом на 01.09. становить – 1175грн., відобразити бухгалтерські записи в журналі № 1 і відомості № 1.1.
5. Закрити журнал № 1 і відомість № 1.1, підрахувати обороти по рахунку 30 «Готівка» та визначити залишок на кінець місяця.

Таблиця 1

<i>Дата здійснення операції</i>	<i>Зміст операції</i>	<i>Найменування та номер документа</i>
01 вересня	Касиром Іванченко Н.П. 01.09 по чеку № 0712300 одержано з рахунку в банку 1920 грн., в т. ч. для виплати заробітної плати – 1320 грн.; авансу на відрядження – 400 грн.; матеріальної допомоги – 200 грн.	Прибутковий касовий ордер № 125
01 вересня	Менеджером Ткаченко П.В. внесений до каси невикористаний залишок підзвітної суми – 165 грн.	Прибутковий касовий ордер № 126
01 вересня	Водію Остапенку В.І. 01.09. видано у підзвіт на відряджувальні витрати – 400 грн. При одержанні коштів водій Остапенко В.І. пред'явив паспорт: серія БК, № 256726, виданий Печерським ВВС м. Києва 12.02.96.	Видатковий касовий ордер № 450
01 вересня	Закрійниці Ніконенко В.М. 01.09. видано заробітну плату у сумі 1320 грн. При одержанні коштів Ніконенко В.М. надала паспорт серії 4-БК № 239475, виданий Дніпровським ВВС м. Києва 18.03.90.	Видатковий касовий ордер № 451
01 вересня	Швачці Левченко М.М. 01.09. видана матеріальна допомога в сумі 200 грн. При одержанні коштів робітниця надала паспорт серії 7-БК № 442714, виданий Радянським ВВС м. Києва 14.12.89.	Видатковий касовий ордер № 452

Таблиця 2

Журнал реєстрації господарських операцій по касі за вересень

№ п /п	Дата	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Дт	Кт
1	01.09.	Отримано по чеку з рахунку в банку: • на виплату заробітної плати; • відрядження; • матеріальну допомогу Всього	1320,0 400,0 200,0 1920,0		
2	01.09.	Менеджером Ткаченко П.В. повернуто невикористаний залишок підзвітної суми	165,0		
3	01.09.	Видано в підзвіт водію Остапенку В.І. аванс на відрядження	400,0		
4	01.09.	Видано заробітну плату закрійниці Ніконенко В.М.	1320,0		
5	01.09.	Видана матеріальна допомога швачці Левченко М.М.	200,0		
6	05.09.	Отримано по чеку з рахунку в банку на виплату: • заробітної плати робітникам і службовцям за серпень • авансів на відрядження Всього	14450,0 200,0 14650,0		
7	05.09.	Видано в підзвіт на відряджувальні витрати Ткаченку П.В.	1200,0		
8	05.09.	Виплачена робітникам і службовцям заробітна плата за серпень	14250,0		
9	10.09.	Внесена на рахунок в банку сума депонованої заробітної плати	200,0		
10.	15.09.	Внесено до каси завідуючою складом Єгоровою О.П. сума виявленої нестачі ТМЦ	63,36		
11.	15.09.	Отримана по чеку з рахунку в банку готівка на: • відряджувальні і господарські витрати • виплату аліментів Всього	500,0 230,0 730,0		
12.	17.09.	Видана в підзвіт готівка менеджеру Ткаченку П.В. на господарські потреби	200,0		
13.	17.09.	Видана в підзвіт готівка на відрядження директору Дорошенку В.П.	2300,0		
14.	18.09.	Виплачені по виконавчих листах аліменти: • Іванченко Н.П. • Глущенко Г.О. Всього:	95,0 135,0 230,0		
15.	18.09.	Одержано готівку від ПП Макаренко О.М. за реалізовану продукцію	5280,0		
16.	19.09.	Повернено до каси невикористану підзвітну суму Ткаченком П.В.	140,0		
17.	20.09.	Внесено готівку до каси від батьків за утримання дітей у дитячому садку	320,0		
18.	20.09.	Внесено з каси на рахунок в банку повернений залишок підзвітних сум та суму			

		відшкодування нестачі ТМЦ	268,36		
1 9.	23.09.	Внесено на рахунок в банк з каси суму, одержану за утримання дітей у дитячому садку	320,0		
2 0.	25.09.	Одержано готівку в касу за раніше відвантажену продукцію від магазину “Одяг”	1200,0		
2 1.	27.09.	Сплачено АТ “Укртелеком” за послуги зв’язку	800,0		
2 2.	29.09.	Внесено з каси на рахунок в банку залишок виручки від реалізації продукції	400,0		

Практична робота № 2. Облік операцій на рахунках в банках

Мета роботи: засвоєння порядку відображення в обліку банківських операцій.

Матеріальне забезпечення:

1. Грошовий чек
2. Заявка на переказ грошових коштів
3. Платіжне доручення
4. Журнал № 1, відомість № 1.2
5. Журнал реєстрації операцій.

Початкові дані:

1. Дані для складання розрахункових документів (таблиця 1).
2. Господарські операції на рахунку в банку у національній валюті (таблиця 2)

Методичні вказівки:

1. На підставі даних таблиці 1 скласти грошовий чек, заявку на переказ грошових коштів, платіжне доручення.
2. Записати господарські операції за звітний місяць у журналі реєстрації і скласти бухгалтерські проводки.
3. Відобразити бухгалтерські записи в журналі № 1 та відомості № 1.2 в частині рахунка 31 “Рахунки в банках”.
4. Підрахувати обороти та визначити залишки на кінець місяця за рахунком 31 “Рахунки в банках”.
5. Сальдо по рах. 311 на 01.09. складає 150000 грн.

Таблиця 1

Дані для складання розрахункових документів

Дата здійснення операції	Зміст операції	Найменування та номер документа
01 вересня	Касиром Іванченко Н.П. одержано готівку у сумі 1920 грн., у т.ч. на виплату депонованої заробітної плати – 1320 грн., матеріальної допомоги – 200 грн., відрядження – 400 грн. В установі банку був пред’явлений паспорт СН 244567, виданий Ірпінським РУГУ Київської обл. 23 липня 1996 р. Чек підписано директором і головним бухгалтером	Грошовий чек
10 вересня	Касиром Іванченко Н.П. було внесено з каси на рахунок в банку готівка – залишок невиданої заробітної плати – в сумі 200 грн.	Заявка на переказ грошових коштів
19 вересня	Виписане платіжне доручення на перерахування ПАТ “Антекс” коштів за тканину у сумі 33360 грн., у тому числі ПДВ 5560 грн., згідно рахунку № 412 від 26.08. (Реквізити одержувача - код підприємства 14458220, банк одержувача – КБ “Приватбанк”, МФО 302640, рахунок № 26002564204101.	Платіжне доручення № 305

Таблиця 2

Журнал реєстрації господарських операцій на рахунку в банку

№ з/п	Дата	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Дт	Кт
1.	01.09.	Видано по грошовому чеку з рахунку в банку готівку на виплату <ul style="list-style-type: none"> • заробітної плати • матеріальної допомоги • відрядження Всього	1320,0 200,0 400,0 1920,0		
2.	01.09.	Перераховано до бюджету податок на доходи фізичних осіб, утриманий з заробітної плати працівників	816,40		
3.	01.09.	Перераховано кошти на соціальне страхування, що пов'язані з виплатою заробітної плати: - єдиний соціальний внесок	2158,13		
4.	01.09.	Перераховано профспілковому комітету внески, що були утримані із заробітної плати працівників	44,02		
5.	02.09.	Надійшли на рахунок в банк кошти за раніше відвантажену продукцію від фірми "Імідж ЛТД"	38520,0		
6.	05.09.	Видано по чеку готівку для виплати <ul style="list-style-type: none"> • заробітної плати • на відрядження Всього	14450,0 200,0 14650,0		
7.	05.09.	Перераховано кошти АТ "Київенерго" за користування електроенергією у серпні	2904,0		
8.	05.09.	Надійшли кошти за продукцію від магазину "Жіночий одяг"	21600,0		
9.	07.09.	Перераховано кошти магазину "Господарчі товари"	184,80		
10.	08.09.	Надійшли кошти від МП "Олена" по короткостроковому векселю одержаному	20000,0		
11.	08.09.	Сплачено з рахунку в банку за періодичні видання на IV квартал	780,0		
12.	08.09.	Перераховано кошти НПП "Київтехносервіс" на придбання комп'ютера РІІ-1000	3000,0		
13.	10.09.	Внесено готівку з каси на рахунок в банку – залишок несплаченої заробітної плати	200,0		
14.	10.09.	Оплачено платіжним дорученням ПАТ "Антекс" за тканину	33360,0		
15.	12.09.	Платіжним дорученням перераховано до бюджету суму податку на додану вартість	1800,0		
16.	13.09.	Перераховано кошти АТ "Факт" за придбані акції	50000,0		
17.	14.09.	Перераховано кошти Чернівецькому ткацькому комбінату за тканину	11040,0		
18.	14.09.	Перераховано кошти Чернівецькому			

		ткацькому комбінату за послуги по доставці тканини	300,0		
19.	14.09.	Одержано кошти від МП "Альфа" за реалізований офісний стіл	324,0		
20.	15.09.	Видано по чеку готівку на виплату: <ul style="list-style-type: none"> • аліментів • на відрядження Всього	230,0 500,0 730,0		
21.	17.09.	Надійшов на рахунок в банк короткостроковий кредит від "Приватбанку"	5000,0		
22.	19.09.	Надійшли кошти від АТ "Крок" за частково повернені акції	20000,0		
23.	20.09.	Внесено на рахунок в банк з каси сума невикористаного залишку підзвітних сум та сум відшкодування ТМЦ	268,36		
24.	20.09.	Надійшла часткова сума по раніше одержаному короткостроковому векселю від магазину "Одяг"	10000,0		
25.	22.09.	Перераховано платіжним дорученням до бюджету податок на прибуток	3300,0		
26.	22.09.	Надійшла сума по претензії від Чернівецькому ткацького комбінату	2300,0		
27.	22.09.	Перераховано кошти АТ "Київводоканал" за користування водою у серпні	672,0		
28.	23.09.	Надійшов короткостроковий кредит під сировину і матеріалу	30000,0		
29.	23.09.	Внесена з каси готівка, що була одержана від батьків за утримання дітей у дитячому садку	320,0		
30.	25.09.	Зараховано на рахунок в банку кошти цільового фінансування та цільових надходжень від ПАТ "Фактор"	4900,0		
31.	25.09.	Перераховано з рахунку в банку фірмі "Візаж" за придбане програмне забезпечення	384,0		
32.	28.09.	Сплачено ПрАТ "Віатон" по короткостроковому векселю виданому	20000,0		
33.	29.09.	Внесено на рахунок в банк з каси виручка за реалізовану продукцію	400,0		
34.	29.09.	Перераховано кошти ТОВ "Сана ЛТД" за раніше одержану фурнітуру	1000,0		
35.	29.09.	Сплачено ПАТ "Антекс" за тканину	50000,0		
36.	30.09.	Повернено кошти по кредиту під розрахункові документи	40000,0		

Перелік питань для самоконтролю:

1. Загальний порядок ведення касових операцій.
2. Документування касових операцій.
3. Загальні положення щодо здійснення операцій на рахунках в банках.
4. Форми безготівкових розрахунків.

Рекомендовані літературні джерела: основні [3, 4, 7, 11, 16, 28, 31, 33, 34, 35, 36, 39, 40, 41, 42, 44, 49, 50, 51, 52], допоміжні [1, 10, 11], інформаційні ресурси Інтернет [1-4], міжнародні видання [1-3].

Тема 3. Облік фінансових інвестицій та фінансових інструментів
Практична робота № 3. Облік короткострокових та довгострокових фінансових інвестицій

Мета роботи: засвоєння порядку відображення в обліку операцій з поточними фінансовими інвестиціями.

Матеріальне забезпечення:

1. Журнал реєстрації господарських операцій з обліку операцій з поточними фінансовими інвестиціями для ознайомлення і закріплення теми (таблиці 1-3).
2. Вихідні дані для наскрізної задачі (таблиці 4-5).
3. Відомість 4.2 аналітичного обліку фінансових інвестицій.

Методичні вказівки:

1. На підставі наведених завдань у таблицях 1-3 скласти бухгалтерські проведення з обліку поточних фінансових інвестицій.
2. За даними таблиці 4 відкрити відомість 4.2 аналітичного обліку фінансових інвестицій до рахунку 35 “Поточні фінансові інвестиції”.
3. Відобразити господарські операції з поточними фінансовими інвестиціями за вересень у таблиці 5.
4. Відобразити обороти за місяць за рахунком 35 “Поточні фінансові інвестиції” і визначити залишки за рахунком на кінець місяця у відомості 4.2.

Таблиця 1

Журнал реєстрації господарських операцій

№ з/п	Дата	Зміст операції	Сума, грн.	Дт	Кт
1.	11.02.	Сплачено з рахунку в банку за 10 акцій АТ “Світ” по ціні 100 грн. (номінальна вартість кожної акції – 130 грн., строк сплати по акціях – 6 місяців)	Визначити суму		
2.	Протягом 6 місяців	Відображена різниця між купівельною і номінальною вартістю акцій (щомісяця 1/6 різниці)	Визначити суму		
3.	11.08.	Зараховано на рахунок в банк від АТ “Світ” кошти по повернутих акціях	Визначити суму		

Таблиця 2

Журнал реєстрації господарських операцій

№ з/п	Дата	Зміст операції	Сума, грн.	Дт	Кт
1.	20.10.00	Придбано акції АТ “Промінвест” (номінальна вартість акцій – 30000 грн., 10 % річних на строк 1 рік)	36000,0		
2.	Протягом року	Доведення вартості придбаних акцій до їх номінальної вартості (1/12 різниці щомісячно)	6000,0		
3.	Протягом року	Нараховані відсотки по акціях	Визначити суму		
4.	20.10.00	Одержано на рахунок в банк кошти за повернені облігації від АТ “Промінвест”	30000,0		

5.	20.10.00	Списана різниця між купівельною і номінальною вартістю	Визначити суму		
6.	20.10.01	Отримана на рахунок в банк сума відсотків по акціях від АТ “Промінвест”	Визначити суму		

Таблиця 3

Журнал реєстрації господарських операцій

№ з/п	Зміст операції	Сума, грн.	Дт	Кт
1.	Реалізовано 10 акцій по ціні 250 грн. невластної емісії (номінальна вартість кожної – 170 грн.)	Визначити суму		
2.	Одночасно списано дохід на фінансові результати	Визначити суму		
3.	Отримано на рахунок в банк кошти за продані акції	Визначити суму		
4.	Списана балансова вартість реалізованих акцій	Визначити суму		
5.	Одночасно списані витрати на фінансові результати	Визначити суму		
6.	Визначено фінансовий результат	Визначити суму		

Таблиця 4

Розшифровка залишків по рахунку 35 “Поточні фінансові інвестиції”

№	Найменування	Сума, грн.
1.	АТ “Крок”	35000
	<i>Всього:</i>	<i>35000</i>

Таблиця 5

Журнал реєстрації господарських операцій

№ з/п	Дата	Зміст операції	Сума, грн.	Дт	Кт
1.	13.09.	Перераховано з рахунку в банку АТ “Факт” за придбані акції	50000,0		
2.	19.09.	Надійшли кошти на рахунок в банк від АТ “Крок” за частково повернені акції	20000,0		

Перелік питань для самоконтролю:

1. Сутність та визнання фінансових інвестицій.
2. Придбання короткострокових фінансових інвестицій.
3. Реалізація (продаж) поточних фінансових інвестицій.
4. Розкриття інформації про короткострокові фінансові інвестиції у фінансовій звітності.
5. Узагальнення операцій з обліку короткострокових фінансових інвестицій у регістрах бухгалтерського обліку.

Рекомендовані літературні джерела: основні [3, 4, 9, 10, 11, 16, 17, 28, 31, 35, 36, 39, 49, 50, 51, 52], допоміжні [1, 7, 8, 9, 10, 11], інформаційні ресурси Інтернет [1-4], міжнародні видання [1-3].

Тема 4. Облік дебіторської заборгованості
Практична робота № 4. Облік резервів сумнівних боргів

Мета роботи: засвоїти порядок створення і обліку резерву сумнівних боргів та порядок списання безнадійної дебіторської заборгованості.

Матеріальне забезпечення:

1. План рахунків бухгалтерського обліку.
2. Журнал реєстрації господарських операцій з обліку створення резерву сумнівних боргів і списання простроченої дебіторської заборгованості для закріплення теми (табл. 1).
3. Вихідні дані для наскрізної задачі (таблиці 2-3).

Методичні вказівки:

1. Відобразити операції, які наведені у таблиці 1, на рахунках бухгалтерського обліку. За умови, що на 01.09.2019 виявлено прострочену заборгованість по: ПАТ «Фарби» (15.08.2016 р.) – 7000,0 грн., магазину № 8 (20.09.2016 р.) – 12000,0 грн., фірмі «Каштан» (17.09.2016 р.) – 8600,0 грн.
2. Розв'язати завдання для наскрізної задачі, використовуючи дані таблиць 2 і 3.
3. Зробити відповідні записи у журналі № 3.

Таблиця 1

Журнал реєстрації господарських операцій

№ з/п	Дата	Зміст операції	Сума, грн.	Дт	Кт
1.	12.09	Від магазину № 8 надійшли кошти на рахунок у банку для погашення заборгованості	8000,0		
2.	17.09	Отримано від фірми «Каштан» матеріали	4800,0		
3.	17.09	Зараховано вартість отриманих матеріалів в погашення дебіторської заборгованості по фірмі «Каштан»	4800,0		
4.	2019 рік 10.08	За даними інвентаризації розрахунків було прийняте рішення про донарахування резерву сумнівних боргів	12380		
5.	24.09	На основі наказу по підприємств, після службового розслідування, проведено списання простроченої дебіторської заборгованості за рахунок нарахованого резерву підприємств АТ «Фарби», Магазину № 8, фірми «Каштан» Суми визначити по кожному підприємству.			

Таблиця 2

Розшифровка залишків по рахунку
38 «Резерв сумнівних боргів»

№	Найменування дебітора	Сума, грн.
1.	ТОВ «Лілея»	2420,0
	Всього:	2420,0

Таблиця 3

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Дата	Зміст операції	Сума, грн.	Дт	Кт
1.	В кінці місяця	Створено резерв сумнівних боргів по фірмі «Аліса»	1800,0		

2.	В кінці місяця	Списано за рахунок резерву сумнівних боргів дебіторська заборгованість ТОВ "Лілея"	1000,0		
----	----------------	--	--------	--	--

Практична робота № 5. Облік операцій з короткостроковими векселями одержаними

Мета роботи: засвоєння порядку відображення в обліку операцій з короткостроковими векселями одержаними.

Матеріальне забезпечення:

1. Журнал реєстрації господарських операцій з обліку операцій з короткостроковими векселями одержаними для ознайомлення і закріплення теми (табл.1-3).

2. Вихідні дані для наскрізної задачі (таблиці 4-5).

3. Відомість № 3.4 "Аналітичного обліку векселів" по рахунку 34 "Короткострокові векселі одержані".

Методичні вказівки:

1. На підставі наведених даних у таблицях 1-3 відобразити наведені господарські операції з простим і переказним векселем, а також з придбання і продажу векселів.

2. Відкрити відомість 3.4 аналітичного обліку векселів по рахунку 34 "Короткострокові векселі одержані" на підставі даних таблиці 4.

3. Відобразити операції за рахунками бухгалтерського обліку за вересень у таблиці 5.

4. Відобразити обороти по рахунку 34 "Короткострокові векселі одержані" і визначити залишки на кінець місяця у відомості 3.4.

Таблиця 1

Журнал реєстрації господарських операцій

№ з/п	Дата	Зміст операції	Сума, грн.	Дт	Кт
1.	03.02.	Реалізована продукція підприємству "Зірка"	28000,0		
2.	03.02.	Зараховано на рахунок в банк від підприємства "Зірка" частину виручки від реалізованої продукції			
3.	05.02.	Одержано від підприємства "Зірка" вексель в оплату за отриману продукцію	20000,0		
4.		Нараховані відсотки по векселю (10 % річних, строк 6 місяців)			
5.	05.08.	Погашено вексель підприємством "Зірка" перерахуванням коштів на рахунок в банк векселедержателю	20000,0		
6.	05.08.	Зарахована на рахунок в банк сума відсотків по векселю			

Таблиця 2

Журнал реєстрації господарських операцій

№ з/п	Дата	Зміст операції	Сума, грн.	Дт	Кт
1.	02.09.	Реалізована продукція фірми "Мрія"	46000,0		
2.	02.09.	Зарахована на рахунок в банк часткова виручка від реалізованої продукції від фірми "Мрія"	12000,0		
3.	04.09.	Одержано в оплату за продукцію вексель від фірми "Мрія" (12% річних, строк - 8 місяців)	34000,0		
4.		Нараховані відсотки по векселю			
5.	02.12.	Придбано у підприємства "Троянда" запасні частини	43000,0		
6.	04.12.	Передано в оплату підприємству "Троянда" вексель, отриманий від фірми "Мрія"	34000,0		
7.	04.12.	Зменшено заборгованість перед підприємством			

		“Троянда” на суму перерахованих відсотків по векселю			
8.	05.12.	Сплачено з рахунку в банку підприємству “Троянда” решту заборгованості за отримані запасні частини			

Таблиця 3

Журнал реєстрації господарських операцій

№ з/п	Дата	Зміст операції	Сума, грн.	Дт	Кт
1.	10.11.	Отримано вексель від фабрики “Каштан”	15000,0		
2.	22.11.	Отримано вексель від заводу “Прогрес”	22000,0		
3.	26.11.	Продано вексель, отриманий від фабрики “Каштан” із знижкою 5 %			
4.	26.11.	Одночасно відображено списання знижки по векселю			
5.	26.11.	Продано вексель, отриманий від заводу “Прогрес” з націнкою 3 %			
6.	26.11.	Одночасно відображено списання націнки по векселю			

Таблиця 4

**Розшифровка залишків по рахунку
34 “Короткострокові векселі одержані”**

№	Найменування векселедавця	Сума, грн.
1.	МП “Олена”	50000
2.	Магазин “Одяг”	60000
	<i>Всього:</i>	<i>110000</i>

Таблиця 5

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Дата	Зміст операції	Сума, грн.	Дт	Кт
1.	05.09.	Відвантажена продукція фірми “Елегант”	50640,0		
2.	05.09.	Одержано вексель від фірми “Елегант” за відвантажену продукцію	50640,0		
3.	08.09.	Надійшли на рахунок в банк кошти від МП “Олена” по раніше одержаному векселю	20000,0		
4.	20.09.	Надійшла на рахунок в банк часткова сума по раніше одержаному векселю від магазину “Одяг”	10000,0		

Практична робота № 6. Облік розрахунків з підзвітними особами

Мета роботи: засвоєння порядку відображення в обліку операцій з підзвітними сумами.

Матеріальне забезпечення:

1. Розшифровка залишків по субрахунку 372 “Розрахунки з підзвітними особами”.
2. Звіти про використання коштів, наданих на відрядження або під звіт.
3. Журнал реєстрації господарських операцій.
4. Відомість № 3.2 аналітичного обліку розрахунків з різними дебіторами.

Методичні вказівки:

1. За даними таблиці 1 скласти Звіти про використання коштів, наданих на відрядження або під звіт.

2. На підставі даних таблиці 2 відкрити відомість № 3.2 аналітичного обліку розрахунків з різними дебіторами у частині субрахунку 372 “Розрахунки з підзвітними особами”.

3. У журналі реєстрації господарських операцій відобразити операції з розрахунків з підзвітними особами на рахунках обліку.

4. Здійснити бухгалтерські записи у відомості № 3.2, підрахувати обороти за місяць та вивести кінцеве сальдо за розрахунками з підзвітними особами і за субрахунком 372 “Розрахунки з підзвітними особами” в цілому.

Таблиця 1

Дані для складання авансових звітів

<i>Дата здійснення операції</i>	<i>Зміст операції</i>	<i>Назва і номер документа</i>
09 вересня	Згідно з наказом по підприємству від 01.09. № 129 водій Остапенко В.І. з 02.09. по 04.09 перебував у відрядженні у м. Запоріжжя. 01.09 водій Остапенко В.І. отримав з каси 2400 грн. на відрядження. Після повернення з відрядження ним було подано Звіт про використання коштів, наданих на відрядження або під звіт про наступні витрати: <ul style="list-style-type: none"> • добові – 1800 грн; • витрати на проживання у готелі без харчування – 500 грн. 	Звіт про використання коштів, наданих на відрядження або під звіт № 36
21 вересня	Згідно з наказом по підприємству від 16.09. № 135 директор Дорошенко В.П. перебував у відрядженні у м. Вінниця з 18.09 по 20.09. З каси підприємства 17.09 Дорошенко В.П. було отримано на відрядження 3300 грн. Після повернення з відрядження було подано Звіт про використання коштів, наданих на відрядження або під звіт про наступні витрати: <ul style="list-style-type: none"> • добові - 1800; • витрати на проїзд – 550 грн.; • витрати на проживання у готелі без харчування – 950 грн. 	Звіт про використання коштів, наданих на відрядження або під звіт № 37

Таблиця 2

**Розшифровка залишку по субрахунку 372
“Розрахунки з підзвітними особами”**

	<i>Прізвище, ім'я по батькові</i>	<i>Посада</i>	<i>Сума, грн.</i>	
			<i>Дт</i>	<i>Кт</i>
	Остапенко В.І.	<i>водій</i>		60,00
	Ткаченко П.В.	<i>менеджер</i>	65,00	
	<i>Разом:</i>		<i>65,00</i>	<i>60,00</i>

Таблиця 3

Журнал реєстрації господарських операцій

<i>№</i>	<i>Дата</i>	<i>Документальне оформлення та зміст операції</i>	<i>Сума, грн.</i>	<i>Дт</i>	<i>Кт</i>
1.	01.09.	Менеджером Ткаченко П.В. повернуто до каси невикористаний залишок підзвітної суми	65,0		
2.	01.09.	Видано готівку з каси у підзвіт водію Остапенко			

		В.І. на відряджувальні витрати	2400,0		
3.	03.09.	Видано готівку з каси у підзвіт на відряджувальні витрати менеджера Ткаченко П.В.	200,0		
4.	09.09.	Витрачено водієм Остапенко В.І. підзвітну суму на відрядження при перевезенні продукції покупцям (на підставі Звіту про використання коштів, наданих на відрядження або під звіт № 36)			
5.	10.09.	Менеджером Ткаченко П.В. витрачено підзвітну суму на відрядження з 6 по 8 вересня під час укладення договорів з покупцями на поставку продукції	188,0		
6.	10.09.	Утримано з заробітної плати водія Остапенко В.І. невикористаний залишок підзвітних сум (з урахуванням заборгованості на 01.09.)			
7.	17.09.	Видано готівку з каси в підзвіт на господарські потреби менеджера Ткаченко П.В.	100,0		
8.	17.09.	Видано готівку з каси у підзвіт директору Дорошенко В.П. на відрядження	3300,0		
9.	18.09.	Менеджером Ткаченко П.В. витрачено підзвітну суму на придбання канцелярських товарів, що були оприбутковані на склад	50,0		
10.	18.09.	Одночасно на підставі податкової накладної відображена сума ПДВ від вартості придбаних канцелярських товарів	10,0		
11.	18.09.	Менеджером Ткаченко П.В. повернуто до каси невикористану підзвітну суму, що була отримана ним для придбання канцелярських товарів			
12.	21.09.	Витрачено директором Дорошенко В.П. підзвітну суму на відрядження і списано на витрати на підставі Звіту про використання коштів, наданих на відрядження або під звіт № 37			

Практична робота № 7. Облік нетоварних операцій (розрахунків за претензіями, за відшкодування завданих збитків, з різними дебіторами)

Мета роботи: засвоєння порядку розрахунків за кредитами, за претензіями, за відшкодування завданих збитків, з різними кредиторами та дебіторами та відображення в бухгалтерському обліку.

Матеріальне забезпечення:

1. Розшифровка залишку за субрахунком 374 “Розрахунки за претензіями” на 01.09. (таблиця 1).
2. Розшифровка залишку за субрахунком 375 “Розрахунки за відшкодування завданих збитків” на 01.09. (таблиця 2).
3. Журнал реєстрації господарських операцій за вересень (таблиця 3).
4. Журнал № 3.
5. Відомість № 3.2 аналітичного обліку розрахунків з різними дебіторами (до рахунку 37 з практичної роботи 4).

Методичні вказівки:

1. На підставі даних таблиць 1-2 записати у відповідні відомості аналітичного обліку залишки за аналітичними рахунками до субрахунків 374, 375.

2. На підставі даних таблиці 3 відобразити в реєстраційному журналі господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

3. Відобразити бухгалтерські записи у відомостях аналітичного обліку за відповідними субрахунками.

4. Підрахувати обороти за місяць і залишки за кожним рахунком на кінець звітного періоду.

Таблиця 1

**Розшифровка залишку за субрахунком
374 "Розрахунки за претензіями" на 01.09**

№ з/п	Найменування дебіторів	Сума, грн.
1.	Чернівецький ткацький комбінат – нестача матеріалів по рахунку 335 від 19.08	2300,0

Таблиця 2

**Розшифровка залишку за субрахунком
375 "Розрахунки за відшкодуванням збитків" на 01.09**

№ з/п	Найменування дебіторів	Сума, грн.
1.	Єгорова О.П.	56,0
2.	Бойко Т.І.	112,0
	<i>Разом</i>	<i>168,0</i>

Таблиця 3

**Журнал реєстрації господарських операцій
з нетоварних операцій за вересень**

№ з/п	Дата	Зміст господарської операції	Сума	Дт	Кт
.	01.09.	Пред'явлена претензія Чернівецькому ткацькому комбінату у зв'язку з неправильним застосуванням цін	2208,0		
.	12.09.	Реалізовано МП "Альфа" офісний стіл (основні засоби)	324,0		
.	14.09.	Надійшли на рахунок в банк кошти від МП "Альфа" за реалізований офісний стіл	324,0		
.	15.09.	Згідно з рішенням інвентаризаційної комісії нестача ТМЦ віднесена на винуватця – зав. складом Єгорову О.П.	63,36		
.	15.09.	Утримано із заробітної плати Бойко Т.І. сума за відшкодування завданих збитків	30,0		
.	15.09.	Внесено до каси Єгоровою О.П. сума відшкодування завданих збитків	63,36		
.	22.09.	Надійшла на рахунок в банк сума по претензіях від Чернівецького ткацького комбінату	2300,0		

Перелік питань для самоконтролю:

1. Класифікація та оцінка дебіторської заборгованості.
2. Облік довгострокової дебіторської заборгованості.
3. Облік розрахунків з покупцями та замовниками.
4. Облік розрахунків з різними дебіторами.
5. Облік резерву сумнівних боргів.

Рекомендовані літературні джерела: основні [3, 4, 11, 14, 16, 28, 31, 35, 36, 39, 49, 50, 51, 52], допоміжні [1, 7, 8, 9, 10, 11], інформаційні ресурси Інтернет [1-4], міжнародні видання [1-3].

Модуль II.

Змістовний модуль 2. Облік необоротних активів

Тема 5. Облік основних засобів

Практична робота № 8. Документування господарських операцій з обліку придбання основних засобів

Мета роботи: засвоєння порядку оформлення первинних документів з обліку придбання основних засобів.

Матеріальне забезпечення:

1. Акт приймання-передачі основних засобів.
2. Інвентарна картка обліку основних засобів.
3. Відомість 4.1 аналітичного обліку капітальних інвестицій.

Початкові дані:

1. Довідкові дані для складання первинних документів з обліку основних засобів (таблиця 1).
2. Дані про наявність основних засобів на початок звітного місяця (таблиця 2).
4. Перелік господарських операцій за вересень (таблиця 3) для наскрізної задачі.
5. Завдання для закріплення матеріалу.

Методичні вказівки:

1. На підставі даних таблиці 1 скласти первинні документи:
 - акт приймання-передачі основних засобів;
 - інвентарну картку обліку основних засобів.
2. Відобразити операції в журналі реєстрації операцій на рахунках бухгалтерського обліку.
3. Зробити бухгалтерські записи у відомості 4.1.
4. Розв'язати додаткові завдання (таблиця 4).

Таблиця 1

Дані про складання первинних документів з обліку основних засобів

Документ	Зміст господарських операцій
Акт приймання-передачі основних засобів № 15 від 13.09.2020 р.	Згідно наказу керівника № 58 від 12.09.2020 р. комісія у складі голови комісії менеджера Ткаченко П.В., членів комісії: головного бухгалтера Кравченко О.М., закрійниці Бойко І.І. прийняла в експлуатацію комп'ютер Компьютер ARTLINE Overlord X56 (X56v10) вартістю 30000 грн. (у т.ч. ПДВ 5000), поточного року випуску, придбаний від ТОВ «Київтехносервіс». Комп'ютер було встановлено в бухгалтерії. Прийняла на матеріальну відповідальність комп'ютер касир Іванченко Н.П. Здала зав. складом Єгорова О.П. Комп'ютеру присвоєно інвентарний номер 10409
Інвентарна картка № 15	Комп'ютер ARTLINE Overlord X56 (X56v10), інвентарний номер 10409

Таблиця 2

Дані про наявність основних засобів на початок звітного періоду

№ з/п	Інв.№	Дата введення в експлуатацію	Найменування об'єкта	Строк експлуатації, у роках	К-ть	Первісна вартість	Знос	Залишок вартість
1.	10301	02.1998	Будинок	50	1	52600	15780	36820
2.	10401	04.2018	Комп'ютер	4	1	6000	2900	3100
3.	10402	09.2018	Машина швейна	5	1	6700	2600	4100
4.	10403	09.2018	Машина швейна	5	1	6700	2600	4100
5.	10404	09.2018	Машина швейна	5	1	6700	2600	4100
6.	10405	10.2018	Стіл закрійника	5	1	3960	1464	2496
7.	10406	10.2018	Стіл закрійника	5	1	3960	1464	2496

8.	10407	04.2019	Стіл офісний	5	1	6580	1256	5324
9.	10408	10.2019	Комплект меблів офісних	5	1	15400	2880	12520
10.	1051	06.2016	Автомобіль легковий	10	1	145000	57200	87800
11.	1052	07.2016	Автомобіль вантажний	10	1	176000	69200	106800
			<i>Разом:</i>		<i>11</i>	<i>429600</i>	<i>159944</i>	<i>269656</i>

Таблиця 3

Журнал реєстрації господарських операцій

№ з/п	Дата	Документальне оформлення та зміст операції	Сума, грн.	Дт	Кт
1.	08.09.	Придбано у ТОВ «Київтехносервіс» ARTLINE Overlord X56 (X56v10) • податковий кредит	25000 5000		
2.	08.09.	Перераховано з рахунку в банку ТОВ «Київтехносервіс» за комп'ютер ARTLINE Overlord X56 (X56v10)	30000		
3.	12.09.	Згідно акту прийомання-передачі комп'ютер ARTLINE Overlord X56 (X56v10) встановлено в бухгалтерії і введено в експлуатацію	25000		

Таблиця 4

Журнал реєстрації господарських операцій

№ з/п	Документальне оформлення та зміст операції	Сума, грн.	Дт	Кт
<i>Завдання 1</i>				
1.1.	Підприємством отримано фрезерувальний верстат від ВО "Атек": • відпускна ціна • ПДВ	22500 4500		
1.2.	Акцептований (прийнятий до оплати) рахунок транспортної організації за перевезення фрезерувального верстата: • відпускна ціна • ПДВ	600 120		
1.3.	Акцептований пред'явлений до оплати рахунок за виконані роботи по монтажу фрезерувального верстата • ПДВ	825 165		
1.4.	Прийнятий до експлуатації фрезерувальний верстат згідно акту приймання-передачі			
1.5.	Акт внутрішнього переміщення основних засобів. Фрезерувальний верстат, прийнятий до експлуатації у цех № 1, передати у цех № 2			
<i>Завдання 2</i>				
2.1.	Списано на будівництво будівлі транспортного цеху будівельні матеріали	12000,0		
2.2.	Нарахована заробітна плата працівникам, які брали участь у будівництві	3600,0		
2.3.	Списано вартість проектно-монтажних робіт на будівництво транспортного цеху	7000		

	• відображено ПДВ	1400		
2.4.	Згідно акту приймання-передачі основних засобів введено в експлуатацію будівлю транспортного цеху			

Практична робота № 9. Облік зносу й амортизації основних засобів

Мета: засвоєння методів нарахування амортизації і відображення її в обліку.

Матеріальне забезпечення:

1. Розрахунки амортизації основних засобів за різними методами (таблиці 1-4).
2. Відомість нарахування амортизації.
3. Журнал № 4.

Початкові дані:

Підприємство придбало комп'ютер ARTLINE Overlord X56 (X56v10) від ТОВ «Київтехносервіс», первісна вартість якого складає 25000 грн. Очікуваний строк експлуатації 5 років. Ліквідаційна вартість комп'ютера складає 1000 грн.

Методичні вказівки:

1. На підставі початкових даних розрахувати амортизацію за методами: прямолінійним, виробничим, кумулятивним та прискореного зменшення залишкової вартості (таблиці № 1-4).
2. Порівняти різні методи нарахування амортизації.
3. Для розв'язування задачі розрахувати наявних основних засобів за прямолінійним методом, використовуючи дані таблиці 2 практичної роботи № 8. Одержані дані занести до Відомості нарахування амортизації (таблиця 5).
4. Відобразити нарахування амортизації за рахунками бухгалтерського обліку (таблиця 6).
5. Зробити відповідні бухгалтерські записи у журналі 4.

Таблиця 1

Метод рівномірного (прямолінійного) списання

Роки	Первісна вартість	Річна сума амортизації	Накопичений знос	Залишкова вартість
1				
2				
3				
4				
5				

Таблиця 2

Виробничий метод

Роки	Первісна вартість	Випуск продукції, од.*	Річна сума амортизації	Накопичений знос	Залишкова вартість
1		1000			
2		1000			
3		1200			
4		1400			
5		1400			

*Запланований обсяг продукції на 5 років – 6000 одиниць.

Таблиця 3

Кумулятивний метод

Роки	Первісна вартість	Коефіцієнт	Річна сума амортизації	Накопичений знос	Залишкова вартість
1					
2					
3					

4					
5					

Таблиця 4

Метод прискореного зменшення залишкової вартості

Роки	Первісна вартість	Річна сума амортизації	Накопичений знос	Залишкова вартість
1				
2				
3				
4				
5				

Таблиця 5

**Відомість нарахування амортизації (зносу)
за звітний період**

Найменування	Строк експлуатації	Первісна вартість	Сума амортизації за місяці	Балансовий рахунок
Будинок				
Комп'ютер				
Машина швейна				
Машина швейна				
Машина швейна				
Стіл закрійника				
Стіл закрійника				
Стіл офісний				
Комплект меблів офісних				
Автомобіль легковий				
Автомобіль вантажний				
Разом:				

Таблиця 6

Журнал реєстрації господарських операцій

	Зміст операції	Сума, грн.	Дт	Кт
.	Нарахована амортизація (знос) на виробниче обладнання для пошиття: • чоловічих пальт • жіночих пальт			
.	Нарахована амортизація (знос) на об'єкти основних засобів загальнопромислового призначення			
.	Нарахована амортизація (знос) на об'єкти основних засобів адміністративного призначення			

Практична робота № 10. Вибуття основних засобів

Мета: засвоєння порядку відображення на рахунках бухгалтерського обліку операцій ліквідації і реалізації основних засобів.

Матеріальне забезпечення:

1. Акт списання основних засобів.
2. Накладна на відпуск на сторону.

Методичні вказівки:

1. На підставі таблиці 1 скласти акт списання основних засобів, накладну на реалізацію основних засобів.
2. Відобразити операції зі списання і реалізації основних засобів у журналі реєстрації господарських операцій (таблиця 2).
3. Занести відповідні бухгалтерські записи до журналу № 4, відомості 5.1.

Таблиця 1

Дані для складання первинних документів

<i>Дата здійснення операції</i>	<i>Зміст операції</i>	<i>Назва документа і його номер</i>
07 вересня	У зв'язку з непридатністю до експлуатації ліквідовано машину швейну, яка знаходилась у виробничому цеху, інв. №10404, капітальні ремонти не проводились, додається паспорт технічний № 366821. Комісія призначена наказом № 62 від 05.09. у складі менеджера Ткаченко П.В., головного бухгалтера Кравченко О.П., швачки Глущенко Г.О. Комісією прийнято рішення про ліквідацію об'єкта. Від ліквідації одержано і оприбутковано на склад згідно з накладною 132 від 15.09. металобрухт 50 кг по ціні 6,0 грн/кг. (Сума ліквідації = залишкова вартість на початок місяця – амортизація за місяць; сума зносу = знос на початок місяця + амортизація за місяць).	Акт списання основних засобів № 19
12 вересня	Підприємству МП «Альфа» реалізовано стіл офісний за ціною 6580 грн. без ПДВ. Матеріально відповідальна особа Єгоров О.В. (інвентарний номер стола 10407) відпустив представнику МП «Альфа» Симоненко С.С., згідно з довіреністю № 281362 від 10.09.	Накладна на відпуск на сторону №138

Таблиця 2

Журнал реєстрації господарських операцій

<i>№</i>	<i>Зміст операції</i>	<i>Сума, грн.</i>	<i>Дт</i>	<i>Кт</i>
1.	Списано знос ліквідованої швейної машинки, інв. № 10404			
2.	Списано залишкову вартість ліквідованої швейної машинки, інв. № 10404			
3.	Нараховано ПДВ на залишкову вартість ліквідованої швейної машинки, інв. № 10404			
4.	Оприбутковано на склад металобрухт від ліквідованої швейної машинки			
5.	Списано витрати по ліквідації швейної машинки на фінансові результати			
6.	Списано доходи по ліквідації швейної машинки на фінансові результати			
7.	Реалізовано МП «Альфа» стіл офісний			
8.	Нараховано ПДВ від вартості реалізації			
9.	Списано знос реалізованого офісного столу (знос на початок місяця + амортизація за місяць)			
10.	Списано залишкова вартість реалізованого офісного столу (залишкова вартість на початок місяця – амортизація за місяць)			

11.	Списано доход від реалізації офісного столу на фінансові результати			
12.	Списано витрати від реалізації офісного столу на фінансові результати			
13.	Одержано кошти від МП «Альфа» на рахунок в банку за офісний стіл			

Перелік питань для самоконтролю:

1. Сутність та класифікація основних засобів.
2. Облік основних засобів при їх надходженні.
3. Облік витрат на утримання основних засобів.
4. Облік зносу основних засобів.
5. Облік витрат на поліпшення, ремонт і утримання основних засобів.

Рекомендовані літературні джерела: основні [3, 4, 9, 11, 13, 16, 17, 23, 24, 26, 27, 28, 31, 35, 36, 37, 38, 39, 49, 50, 51, 52], допоміжні [1, 2, 5, 7,8, 9, 10, 11], інформаційні ресурси Інтернет [1-4], міжнародні видання [1-3].

Тема 6. Облік інших необоротних матеріальних активів
Практична робота № 11. Облік інших необоротних матеріальних активів

Мета: вивчення порядку обліку наявності та руху інших необоротних матеріальних активів.

Матеріальне забезпечення:

1. Задачі 1-4.

Методичні вказівки:

1. За даними задачі 1 відобразити в обліку операції з придбання малоцінних необоротних матеріальних активів на умовах передоплати і після оплати.
2. За даними задачі 2 відобразити в обліку операції з придбання малоцінних необоротних матеріальних активів через підзвітну особу.
3. За даними задачі 3 відобразити в обліку господарські операції з безкоштовного придбання необоротних активів.

За даними задач 4 відобразити в обліку операції з реалізації інших необоротних матеріальних активів на умовах після оплати і передоплати.

Задача 1

Підприємство придбало у постачальника малоцінні необоротні матеріальні активи (МНМА) вартістю 2400 грн. (у т.ч. ПДВ).

Було прийнято рішення нараховувати амортизацію за ставкою 50 %, виходячи з вартості, яка амортизується. Ліквідаційна вартість визначена у розмірі 400 грн.

МНМА будуть використовуватись у виробництві.

Задача 2

Підзвітній особі видано з каси аванс в сумі 400 грн. на придбання МНМА. На наступний день підзвітна особа представила звіт про придбання МНМА на суму 300 грн. (у т.ч. ПДВ). Решта виданих під звіт і не підтверджених фактом понесення витрат коштів повернено підзвітною особою до каси.

Придбані МНМА передано в експлуатацію. На підприємство прийнято рішення нараховувати амортизацію за ставкою 50 %, виходячи з вартості, яка амортизується. Ліквідаційна вартість визначена у розмірі 50 грн. МНМА будуть використовуватись для адміністративних потреб.

Задача 3

З метою поповнення бібліотечного фонду підприємство безкоштовно придбало друковані видання. Вартість безкоштовно одержаних друкованих видань становить 800 грн. на підприємстві прийнято рішення амортизацію нараховувати у розмірі 50 % вартості при передачі видань в експлуатацію.

Завдання 4

Вартість тимчасового складу – 1885 грн. Строк експлуатації складу – 10 місяців, очікувані витрати по розбиранню – 1000 грн., очікуване повернення матеріалів – 300 грн.

Визначити суму щомісячного погашення вартості складу.

Перелік питань для самоконтролю:

1. Склад інших необоротних матеріальних активів.
2. Облік інших необоротних матеріальних активів.
3. Облік зносу (амортизації) інших необоротних матеріальних активів.
4. Облік вибуття інших необоротних матеріальних активів.

Рекомендовані літературні джерела: основні [3, 4, 11, 13, 16, 23, 26, 28, 31, 35, 36, 39, 49, 50, 51, 52], допоміжні [1, 2, 5, 7, 8, 9, 10, 11], інформаційні ресурси Інтернет [1-4], міжнародні видання [1-3].

Тема 7. Облік нематеріальних активів

Практична робота № 12. Облік нематеріальних активів

Мета: вивчення порядку обліку наявності, руху і нарахування амортизації (зносу) нематеріальних активів.

Матеріальне забезпечення:

1. Дані про наявність нематеріальних активів на 01.09. (таблиця 1).
2. Журнал реєстрації господарських операцій з обліку руху нематеріальних активів і нарахування амортизації (таблиця 2).

Методичні вказівки:

1. На підставі даних таблиці 1 розрахувати амортизацію нематеріальних активів.
2. Відобразити операції з обліку руху нематеріальних активів і нарахування амортизації на рахунках бухгалтерського обліку (таблиця 2).
3. Зробити відповідні бухгалтерські записи у журналі 4.
4. За даними задач 1, використовуючи прямолінійний метод нарахування амортизації, визначити річну та місячну суму амортизаційних відрахувань.
5. За даними задачі 2, використовуючи виробничий метод нарахування амортизації, визначити щорічну суму амортизаційних відрахувань.

Таблиця 1

Залишки нематеріальних активів на початок звітного періоду

№	Найменування	Строк користування	Первинна вартість	Знос
1.	Програмне забезпечення “MS Office XP SBE Rus”	3	850,0	296,0
<i>Разом</i>			<i>850,0</i>	<i>296,0</i>

Таблиця 2

Журнал реєстрації господарських операцій

№	Зміст операції	Сума, грн.	Дт	Кт
1.	Одержано від фірми “Візаж” програмне забезпечення “1С: Бухгалтерія 7.7”	320,0		
2.	Відображено податковий кредит від вартості одержаного програмного забезпечення (визначити)			
3.	Сплачено фірмі “Візаж” за придбане програмне забезпечення			
4.	Введено в експлуатацію програмне забезпечення “1С: Бухгалтерія 7.7”			
5.	Нарахована амортизація на програмне забезпечення “MS Office XP SBE Rus” (за прямолінійним методом)			

Перелік питань для самоконтролю:

1. Сутність та оцінка нематеріальних активів.
2. Критерії визнання нематеріальних активів
3. Облік капітальних інвестицій у придбанні (створенні) нематеріальних активів.
4. Облік амортизації нематеріальних активів.
5. Облік вибуття нематеріальних активів.

Рекомендовані літературні джерела: основні [3, 4, 11, 13, 16, 23, 26, 28, 31, 35, 36, 39, 49, 50, 51, 52], допоміжні [1, 2, 5, 7, 8, 9, 10, 11], інформаційні ресурси Інтернет [1-4], міжнародні видання [1-3].

Змістовний модуль 3. Облік оборотних активів та витрат виробництва
Тема 8. Облік запасів

Практична робота № 13. Документальне оформлення руху виробничих запасів

Мета роботи: засвоєння порядку оформлення первинних документів з обліку руху виробничих запасів на склад та відпуску їх із складу.

Матеріальне забезпечення:

1. Довіреність.
2. Журнал реєстрації довіреностей.
3. Товарно-транспортна накладна.
4. Прибутковий ордер.
5. Картка складського обліку матеріалів.
6. Акт прийому матеріалів.
7. Лімітно-забірна картка.
8. Вимога.

Початкові дані:

1. Довідкові дані для складання первинних документів з обліку виробничих запасів (таблиця 1).

Методичні вказівки:

1. На підставі даних таблиці 1 скласти довіреність, журнал обліку виданих довіреностей, товарно-транспортну накладу, прибутковий ордер, картку складського обліку матеріалів, акт прийому матеріалів, лімітно-забірну картку, вимогу.

Таблиця 1

Дані для складання документів

Дата здійснення операції	Зміст господарської операції	Документ, його номер і назва
3 вересня	На ім'я менеджера Ткаченко П.В. (паспорт серії VI-БК № 414520, виданий 13.07.94. ВВС Ірпінського райвиконкому м. Ірпеня Київської обл.) була виписана довіреність на одержання від ВАТ “Антекс” за договором № 140 від 12.08. наступні матеріали: <ul style="list-style-type: none"> • тканина “Рута” – 200 м; • тканина “Гранд” – 300 м. Довіреність підписана директором і головним бухгалтером.	Довіреність
3 вересня	Одержано від постачальника ВАТ “Антекс” супроводжуючий документ на відвантаження: <ul style="list-style-type: none"> • тканина “Рута” – 200 м; • тканина “Гранд” – 300 м. 	Товарно-транспортна накладна
3 вересня	Завідуюча складом Єгорова Є.П. 03.09 прийняла від менеджера Ткаченко П.В.: <ul style="list-style-type: none"> • тканину “Рута”, № 201012, 200 м., по ціні 58 грн. за метр; • тканину “Гранд”, № 201041, 300 м., по ціні 54 грн. за метр 	Прибутковий ордер № 154
3 вересня	На підставі прибуткового ордеру відкрито картку аналітичного обліку на тканині “Рута”	Картка складського обліку матеріалів № 438
21 вересня	На склад надійшла тканина для пошиття чоловічих пальт від Донецького ткацького комбінату по накладній № 346 від 20.09, де було 200 м тканини у двох рулонах по 100 м по ціні 46 грн./м без ПДВ. Фактично було виявлено 160 м – два рулони по 80 м по ціні 46 грн./м без ПДВ. Комісія у складі головного бухгалтера Кравченко О.М., водія Остапенко В.І., закрійника Бойко І.І. склала акт про виявлену нестачу. Тканина була прийнята по факту і оприбуткована на склад. Висновки комісії: вартість нестачі тканини віднести за рахунок постачальника і надіслати йому претензію	Акт прийому матеріалів № 192
Вересень	На вересень на пошиття жіночих пальт було встановлено ліміт витрачання тканини “Рута” 650 м. Було відпущено протягом місяця: <ul style="list-style-type: none"> 05.09 – 200 м 16.09 – 160 м 20.09 – 200 м 25.09 – 50 м Лімітно-забірну картку підписали: головний бухгалтер, завідуючий складом, закрійниця Ніконенко В.М.	Лімітно-забірна картка № 242
18 вересня	18.09. зі складу до бухгалтерії було видано папір (2 пачки) за обліковою ціною 20 грн. Замовив папір головний бухгалтер, відпуск дозволив директор. Відпустила папір зав. складом	Вимога № 34

Практична робота № 14. Облік надходження виробничих запасів

Мета роботи: засвоєння порядку оприбуткування виробничих запасів.

Матеріальне забезпечення:

1. Журнал реєстрації господарських операцій.

Початкові дані:

1. Перелік господарських операцій (таблиця 1).

Методичні вказівки:

1. Записати операції за вересень місяць (таблиця 1) в реєстраційний журнал операцій та на їх підставі скласти бухгалтерські записи.

Таблиця 1

Журнал реєстрації господарських операцій за вересень

№	Дата	Зміст операції	Сума	Дт	Кт
1.	03.09.	Одержано від АТ “Антекс” і оприбутковано на склад тканину: “Рута” 200м x 58 грн. “Гранд” 300м x 54 грн.			
2.	03.09.	Відображена вартість податкового кредиту від вартості придбаної від АТ “Антекс” тканини (визначити)			
3.	07.09.	Сплачено з рахунку в банку магазину “Госптовари” за матеріальні цінності податковий кредит (визначити)	184,80		
4.	07.09.	Одержано від ТОВ “Імпромсервіс” підкладковий матеріал 400м x 3 грн. податковий кредит			
5.	10.09.	Перераховано з рахунку в банку ВАТ “Антекс” за придбану раніше тканину	33360,0		
6.	12.09.	Одержано і оприбутковано на склад від ВАТ “Антекс” тканину: • “Рута” 250м x 60 грн./м • “Гранд” 200м x 58 грн./м • податковий кредит (визначити)			
7.	14.09.	Сплачено з рахунку в банку Донецькому ткацькому комбінату за тканину для чоловічих пальт • податковий кредит (визначити)	11040,0		
8.	14.09.	Сплачено з рахунку в банку Донецькому ткацькому комбінату за транспортні послуги по доставці тканини • податковий кредит (визначити)	300,0		
9.	18.09.	Оприбутковано на склад канцелярські прилади, придбані менеджером Ткаченко П.В. за рахунок підзвітних сум • податковий кредит (визначити)	50,0		
10.	21.09.	Одержано від Донецького ткацького комбінату і оприбутковано на склад на підставі акту приймання-передачі (практична робота № 13) • податковий кредит (визначити)			
11.	24.09.	Виставлено претензію Донецькому ткацькому комбінату за недопоставку тканини згідно акту приймання-передачі від 21.09.			
12.	25.09.	Одержано і оприбутковано на склад від ВАТ “Антекс” тканину: • “Рута” 150м x 64 грн./м			

		<ul style="list-style-type: none"> • “Гранд” 150м x 60 грн./м • податковий кредит (визначити) 			
13.	27.09.	<p>Одержано від магазину “Госптовари” і оприбутковано на склад:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сервіз кавовий • сервіз чайний • ваза скляна • податковий кредит (визначити) 	52,0 68,0 34,0		
14.	28.09.	<p>Одержано від ВАТ “Агропромбуд” будівельні матеріали</p> <ul style="list-style-type: none"> • податковий кредит 	15000,0		
15.	28.09.	Видано ВАТ “Агропромбуд” вексель на вартість придбаних будматеріалів			
16.	28.09.	<p>Одержано від МП “Рутекс”:</p> <ul style="list-style-type: none"> • нитки різнокольорові 100к. x 1 грн. • гудзики 1000 шт x 0,50 грн. • податковий кредит (визначити) 			
17.	29.09.	Сплачено ВАТ “Антекс” за раніше одержану тканину	50000,0		
18.	29.09.	Сплачено з рахунку ТОВ “Сана ЛТД” за раніше одержану фурнітуру	1000,0		
19.	30.09.	<p>Одержано від АТ “Київкар” запасні частини для автомобілів</p> <ul style="list-style-type: none"> • податковий кредит (визначити) 	3600,0		
20.	30.09.	Нарахована заробітна плата водію Савенку В.В. за перевезення придбаних матеріальних цінностей (практична робота № 26)			
21.	30.09.	Нараховані відрахування на соціальні заходи на заробітну плату водія (практична робота № 26)			
22.	30.09.	Списано бензин на витрати з перевезення придбаних сировини і матеріалів	840,0		
23.	30.09.	<p>Віднесено на витрати раніше сплачена вартість доставки тканини з Донецького ткацького комбінату</p> <ul style="list-style-type: none"> • податковий кредит (визначити) 			

Перелік питань для самоконтролю:

1. Сутність та класифікація запасів.
2. Критерії визнання запасів.
3. Оцінка запасів при їх надходженні.
4. Методи оцінки запасів при їх вибутті.

Рекомендовані літературні джерела: основні [1, 2, 3, 4, 5, 9, 11, 12, 16, 17, 28, 31, 35, 36, 37, 39, 49, 50, 51, 52], допоміжні [1, 2, 5, 7, 8, 9, 10, 11], інформаційні ресурси Інтернет [1-4], міжнародні видання [1-3].

Тема 9. Облік виробничих запасів та МШП

Практична робота № 15. Розрахунок оцінки вибуття запасів за різними методами оцінки

Мета: ознайомлення з методами розрахунку оцінки вибуття запасів.

Матеріальне забезпечення:

1. Розрахунок оцінки вибуття запасів за різними методами (таблиці 3-5).
2. Журнал реєстрації господарських операцій про витрачання запасів (таблиця 6).
3. Розрахунок ТЗВ (таблиця 7).

Методичні вказівки:

1. На підставі даних таблиць 3-5 зробити розрахунки оцінки вибуття запасів за різними методами.

2. Зробити записи у журналі реєстрації господарських операцій (таблиця 6).
3. Використовуючи дані з практичної роботи № 15 по субрахунку 289 “ТЗВ” і дані таблиць 1, 2, 6 практичної роботи № 16 зробити розрахунок ТЗВ.
4. Скласти відомість аналітичного обліку руху виробничих запасів № 5.1.

Таблиця 1

Розшифровка залишку за рахунком 20 “Виробничі запаси” на 01.09.

№ п/п	Найменування	Од.вим.	Ціна	Кількість	Сума, грн.
1.	Тканина “Рута”	м	55,0	80	4400,0
2.	Тканина “Гранд”	м	50,0	64	3200,0
3.	Підкладковий матеріал	м	2,50	10	25,0
4.	Нитки	шт.	1,0	20	20,0
5.	Гудзики	шт.	0,50	360	180,
	<i>Разом по субрахунку 201</i>				<i>7825,0</i>
1.	Автошини	шт.	240,0	2	480,0
2.	Диски автомобільні	шт.	200,0	4	800,0
	<i>Разом по субрахунку 207</i>				<i>1280,0</i>
	<i>Разом по рахунку 20</i>				<i>9105,0</i>

Таблиця 2

Розшифровка залишку за рахунком 22 “МШП” на 01.09.

№ п/п	Найменування	Одиниця виміру	Ціна	Кількість	Сума, грн.
1.	Папір	пач.	24,0	4	96,0
2.	Ваза для квітів	шт.	18,0	1	18,0
3.	Сервіз чайний	комп.	24,0	2	48,0
4.	Чайник	шт.	62,0	1	62,0
	<i>Разом по рахунку 22</i>				<i>224,0</i>

Таблиця 3

**Розрахунок оцінки вибуття запасів
за методом середньозваженої собівартості (тканина “Рута”)**

Зміст операції	Кількість, м	Ціна за од.	Сума, грн.
Залишок на 01.09.	80	55,0	4400,0
Надійшло:			
03.09.	200	58,0	11600,0
12.09	250	60,0	15000,0
25.09.	150	64,0	9600,0
Вибуло	610		
Залишок на 01.10.	70		

Таблиця 4

Розрахунок оцінки вибуття запасів за методом ФІФО (тканина "Рута")

<i>Зміст операції</i>	<i>Кількість, м</i>	<i>Ціна за од.</i>	<i>Сума, грн.</i>
<i>Залишок на 01.09.</i>	80	55,0	4400,0
<i>Надійшло:</i>	200	58,0	11600,0
03.09.			
12.09	250	60,0	15000,0
25.09.	150	64,0	9600,0
<i>Вибуло:</i>			
05.09	200		
16.09	160		
20.09	200		
25.09	50		
<i>Залишок на 01.10.</i>	70		

Таблиця 5

**Журнал реєстрації господарських операцій
з обліку витрачання виробничих запасів**

<i>№</i>	<i>Дата</i>	<i>Зміст операції</i>	<i>Сума</i>	<i>Дт</i>	<i>Кт</i>
1.	05.09.	Видано зі складу згідно лімітно-забірної картки тканину "Гранд" для пошиття чоловічих пальт	12412,0		
2.	05.09.	Видано зі складу згідно лімітно-забірної картки тканину "Рута" на пошиття жіночих пальт (за методом ФІФО)			
3.	08.09.	Видано зі складу на пошиття чоловічих пальт нитки і гудзики	228,0		
4.	08.09.	Видано зі складу на пошиття жіночих пальт нитки і гудзики	240,0		
5.	12.09.	Видано зі складу згідно лімітно-забірної картки тканину "Гранд" на пошиття чоловічих пальт	12360,0		
6.	16.09.	Видано зі складу згідно лімітно-забірної картки тканину "Рута" на пошиття жіночих пальт (за методом ФІФО)			
7.	18.09.	Видано зі складу за вимогою папір 2 пачки			
8.	23.09.	Видано зі складу згідно лімітно-забірної картки тканину "Рута" на пошиття жіночих пальт (за методом ФІФО)			
9.	25.09.	Видано зі складу згідно лімітно-забірної картки тканину "Рута" на пошиття жіночих пальт (за методом ФІФО)			
10.	26.09.	Видано зі складу згідно лімітно-забірної картки тканину "Гранд" на пошиття чоловічих пальт	13600,0		
11.	28.09.	Видано зі складу у приймальну директора сервізи кавовий і чайний	120,0		
12.	30.09.	Здано з виробництва на склад відходи тканин з пошиття: чоловічих пальт жіночих пальт	12,40 9,18		
13.	30.09.	Розраховано і списано на витрати ТЗВ: пошиття чоловічих пальт пошиття жіночих пальт адміністративні витрати			

Таблиця 7

Розрахунок ТЗВ за вересень

Показники	Запаси	ТЗВ
Залишок виробничих запасів на 01.09. <i>Всього</i>		
Надходження: Рах.201 Рах.205 Рах.207 Рах.22 <i>Всього</i>		
<i>Разом залишок і надходження</i>		
Витрачено: Рах. Рах. Рах. <i>Всього</i>		
Залишок виробничих запасів на 01.10. <i>Всього</i>		

$$\text{Коефіцієнт ТЗВ} = \frac{\text{залишок ТЗВ на п.м.} + \text{надходження ТЗВ}}{\text{залишок вироб.запасів і МШП на п.м.} + \text{надходження запасів і МШП}}$$

Практична робота № 16. Облік результатів інвентаризації виробничих запасів

Мета: вивчити порядок відображення в обліку результатів інвентаризації виробничих запасів.

Методичне забезпечення:

1. Наказ на проведення інвентаризації.
2. Дані про результати інвентаризації.
3. Інвентаризаційна відомість.
4. Журнал реєстрації господарських операцій.

Методичні вказівки:

1. На підставі даних таблиці 1 скласти інвентаризаційну відомість.
2. Визначити надлишки, нестачі, пересортиці. Для порівняння (облікові дані) використати дані залишків за рахунками виробничих запасів і МШП з практичної роботи № 16 (таблиці 1,2).
3. Відобразити результати інвентаризації на рахунках бухгалтерського обліку (таблиця 2).
4. Результати інвентаризації відобразити у відомості 5.1. (практична робота № 16).

НАКАЗ
по АТ “Промінь”

№ 56

від 13 вересня 20__р.

У зв'язку з наданням чергової щорічної відпустки завідувачій складом Єгоровій О.П. наказую:

1. Створити інвентаризаційну комісію у складі: голова комісії – головний бухгалтер Кравченко О.М., члени комісії: закрійниця з пошиття жіночих костюмів Ніконенко В.М., закрійниці з пошиття чоловічих костюмів Бойко І.І.
2. Інвентаризацію матеріальних цінностей провести станом на 14 вересня 20__р.
3. Інвентаризацію розпочати 14 вересня і закінчити 15 вересня 20__.

4. Завідуючій складом Єгоровій О.П. передати, а менеджеру Ткаченко П.В. прийняти матеріальні цінності по складу під матеріальну відповідальність на час чергової відпустки Єгорової О.П.

Директор

Дорошенко В.П.

Таблиця 1

Дані про результати інвентаризації по складу

№ п/п	Найменування	Інв. №	Одиниця виміру	Ціна за одиночку	Кількість	Сума, грн.
1.	Тканина "Рута"	201006	м	55,0	80	
2.	Тканина "Гранд"	201008	м	50,0	64	
3.	Підкладковий матеріал	201012	м	2,50	10	
4.	Нитки	201010	шт.	1,00	20	
5.	Гудзики	201007	шт.	0,50	340	
6.	Автошини	207004	шт.	240,0	2	
7.	Диски автомобільні	207007	шт.	200,0	4	
8.	Папір	220001	пач	24,0	5	
9.	Ваза для квітів	220008	шт.	18,0	1	
10.	Сервіз чайний	220002	компл	24,0	1	
11.	Чайник	220004	шт.	62,0	1	
	<i>Всього</i>					

Таблиця 2

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст операції	Сума, грн.	Дт	Кт
1.	Згідно з порівняльною відомістю відображена сума нестачі гудзиків у складі витрат підприємства (винна особа не встановлена)			
2.	Відображена сума нестачі чайного сервізу із встановленням винної особи – зав. складом Єгорова О.П.			
3.	Відображена сума, що підлягає відшкодуванню винною особою ((сума нестачі за обліковою ціною * індекс інфляції + ПДВ) * 2, індекс інфляції становить 1,1)			
4.	Відображено ПДВ від вартості нарахованої суми відшкодування (ряд. 3 : 6)			
5.	Відображена сума, що підлягає сплаті до бюджету (різниця між вартістю відшкодування без урахування ПДВ і фактичною вартістю нестачі)			
6.	Внесено до каси готівкою вартість нестачі зав. складом Єгоровою О.П.			
7.	Оприбутковано на склад лишки виробничих запасів (папір)			

Перелік питань для самоконтролю:

1. Склад виробничих запасів.
2. Облік виробничих запасів.
3. Облік палива.

Рекомендовані літературні джерела: основні [1, 3, 4, 5, 11, 12, 16, 17, 28, 31, 35, 36, 37, 39, 49, 50, 51, 52], допоміжні [1, 2, 5, 7, 8, 9, 10, 11], інформаційні ресурси Інтернет [1-4], міжнародні видання [1-3].

Тема 10. Облік витрат виробництва

Практична робота № 17. Облік витрат звітнього періоду, розрахунок собівартості продукції за статтями калькуляції

Мета: вивчення порядку відображення витрат виробництва та діяльності підприємства у бухгалтерському обліку та складання журналу № 5.

Матеріальне забезпечення:

1. Журнал реєстрації господарських операцій з обліку витрат виробництва (табл. 1).
2. Розрахунок розподілу постійних і змінних загальновиробничих витрат за двома варіантами (таблиці 2-3).
3. Відомість розподілу загальновиробничих витрат між видами виробленої продукції (таблиця 4).

4. Розрахунок собівартості виробленої продукції за статтями калькуляції (табл. 5).

5. Зведена відомість незавершеного виробництва на початок звітнього періоду (таблиця 6).

6. Журнал № 5.

Методичні вказівки:

1. Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку (табл. 1).
2. Зробити розрахунок розподілу постійних і змінних загальновиробничих витрат за двома варіантами (таблиці 2-3)
3. Розподілити загальновиробничі витрати між видами виробленої продукції (таблиця 4).
4. Визначити собівартість виробленої продукції за статтями калькуляції (таблиця 5).
5. Розрахувати фактичну собівартість готової продукції, використовуючи дані таблиці 6. Результати записати у таблицю 7.
6. Скласти журнал № 5.

Таблиця 1

Журнал реєстрації господарських операцій

№	Зміст операції	Сума, грн.	Дт	Кт
1.	Менеджером Ткаченко П.В. витрачено на відрядження під час укладення договорів з покупцями (відомість 3.2. практичної роботи № 6)			
2.	Директором Дорошенко В.П. витрачено на відрядження (відомість 3.2 практичної роботи № 6)			
3.	Водієм Остапенко В.І. витрачено на відрядження при перевезенні продукції покупцям (відомість 3.2 практичної роботи № 6)			
4.	Створено резерв сумнівних боргів по фірмі "Аліса" (бухгалтерська довідка, журнал 3, практична робота 4)	1800,0		
5.	Списано вартість періодичних видань за 3 квартал (бухгалтерська довідка, журнал 3, практична робота 19)	260,0		
6.	Нарахована заробітна плата і інші виплати працівникам (розробна таблиця практичної роботи № 26): з пошиття чоловічих пальт з пошиття жіночих пальт за браковані вироби загальновиробничого призначення адміністрації збуту ТЗВ			
7.	Нарахована сума по лікарняному листу звище п'яти днів (розробна таблиця практичної роботи № 26)			
8.	Нараховані відпускні за рахунок резерву відпускних (розробна таблиця практичної роботи № 26)			
9.	Нараховані відрахування єдиного соціального внеску на ФОП працівників (розробна таблиця практичної робота № 26):			

	з пошиття чоловічих пальт з пошиття жіночих пальт за браковані вироби загальновиробничого призначення адміністрації збуту ТЗВ відпускні			
10.	Списано паливо на транспортно-заготівельні витрати (відомість 5.1 практичної роботи № 15)			
11.	Віднесена вартість послуг по доставці придбаної сировини Донецьким ткацьким комбінатом на ТЗВ (відомість 3.4 практичної роботи № 14)			
12.	Списано вартість електроенергії, води, телефонного зв'язку на витрати (відомість 3.4. практичної роботи № 14): загальновиробничі адміністративні			
13.	Витрачено використані виробничі запаси на (відомість 5.1. практичної роботи № 15): пошиття чоловічих пальт пошиття жіночих пальт адміністративні витрати (МШП)			
14.	Списано ТЗВ на (відомість 5.1. практичної роботи № 15): пошиття чоловічих пальт пошиття жіночих пальт адміністративні витрати			
15.	Списано вартість нестачі без встановлення винної особи (відомість 5.1. практичної роботи № 16)			
16.	Списано вартість нестачі із встановленням винної особи (відомість 5.1. практичної роботи № 16)			
17.	Нарахована амортизація на основні засоби і нематеріальні активи і списана на (журнал 4 практична робота 9): пошиття чоловічих пальт пошиття жіночих пальт загальновиробничі витрати адміністративні витрати			
18.	Списана залишкова вартість ліквідованих основних засобів (журнал 4 практичної роботи № 10)			
19.	Здано з виробництва на склад відходи (відомість 5.1. практичної роботи № 15): чоловічих пальт жіночих пальт			
20.	Виявлено брак у виробництві жіночих пальт (оцінено за вартістю витраченої тканини)	112,80		
21.	Віднесено на витрати вартість виправленого браку (вартість сировини + заробітна плата + відрахування на соціальні заходи)			
22.	Розподілено і списано на витрати виробництва розподілені загальновиробничі витрати (таблиця 4): чоловічі пальта жіночі пальта			
23.	Списано на собівартість реалізації нерозподілені загальновиробничі витрати (таблиця 2)			

24.	Здана з виробництва на склад готова продукція (чоловічі пальта): за обліковими цінами 52 шт. x 1000 грн. відхилення від фактичної собівартості <i>Всього фактична собівартість</i>			
25.	Здана з виробництва на склад готова продукція (жіночі пальта): за обліковими цінами 44 шт. x 1200 грн. відхилення від фактичної собівартості <i>Всього фактична собівартість</i>			

Таблиця 2

Розподіл постійних і змінних загальновиробничих витрат (1 варіант)

№	Показники	Всього	Витрати на виробництво	Собівартість реалізованої продукції
1.	Нормальна виробнича потужність за умови звичайної діяльності, од.	100		
2.	Загальновиробничі витрати за умови нормальної виробничої потужності, грн.	3200		
2.1.	Змінні	2400		
2.2.	Постійні	800		
3.	Фактичний обсяг виробництва, надання послуг, виконання робіт, од.	82		
4.	Фактичні загальновиробничі витрати, грн.			
4.1.	Змінні			
4.2.	Постійні, усього			
4.2.1	У т.ч. постійні розподілені (стр.2.2 / стр.1 x стр.3)			
4.2.2	Постійні нерозподілені (стр.4.2 – стр.4.2.1)			
<i>Разом</i>				

Таблиця 3

Розподіл постійних і змінних загальновиробничих витрат (2 варіант)

№	Показники	Всього	Витрати на виробництво	Собівартість реалізованої продукції
1.	Нормальна виробнича потужність за умови звичайної діяльності, од.	80		
2.	Загальновиробничі витрати за умови нормальної виробничої потужності, грн.	3200		
2.1.	Змінні	2400		
2.2.	Постійні	800		
3.	Фактичний обсяг виробництва, надання послуг, виконання робіт, од.	82		
4.	Фактичні загальновиробничі витрати, грн.			
4.1.	Змінні			
4.2.	Постійні, усього			
4.2.1	У т.ч. постійні розподілені (стр.2.2 / стр.1 x стр.3)			
4.2.2	Постійні нерозподілені (стр.4.2 – стр.4.2.1)			
<i>Разом</i>				

Таблиця 4

Відомість розподілу загальновиробничих витрат між видами виробленої продукції (за 1 варіантом)

№	Найменування продукції	База розподілу (ОЗП)	Відсоток розподілу	Загальновиробничі витрати (табл2)
1.	Чоловічі пальта			
2.	Жіночі пальта			
<i>Разом</i>				

Таблиця 5

Собівартість продукції за статтями калькуляції

№	Статті калькуляції	Чоловічі костюми	Жіночі костюми
1.	Сировина і матеріали + ТЗВ		
2.	Зворотні відходи (-)		
3.	Основна заробітна плата виробничих робітників		
4.	Відрахування на соціальні заходи		
5.	Загальновиробничі витрати		
6.	Витрати від браку (- +)		
7.	Інші виробничі витрати		
	Виробнича собівартість продукції		

Таблиця 6

Зведена відомість незавершеного виробництва

№	Найменування продукції	На початок місяця		На кінець місяця	
		Сировина і матеріали	ОЗП	Сировина і матеріали	ОЗП
1.	Чоловічі пальта	890,20	316,40	780,24	212,56
2.	Жіночі пальта	924,36	280,84	534,18	184,82
<i>Разом</i>		<i>1814,56</i>	<i>597,24</i>	<i>1414,42</i>	<i>397,38</i>

Таблиця 7

Розрахунок собівартості готової продукції

Статті витрат	Чоловічі пальта	Жіночі пальта	Сума, грн.
НЗВ на початок місяця (+)			
Витрати за місяць (+)			
НЗВ на кінець місяця (-)			
Фактична собівартість готової продукції			

Перелік питань для самоконтролю:

1. Облік виробничих витрат.
2. Методи обліку витрат виробництва та калькулювання собівартості продукції.

Рекомендовані літературні джерела: основні [3, 5, 9, 11, 16, 28, 35, 36, 49, 50, 51, 52], допоміжні [1, 2, 5, 7, 8, 9, 10, 11], інформаційні ресурси Інтернет [1-4], міжнародні видання [1-3].

Тема 11. Облік готової продукції
Практична робота № 18. Облік готової продукції.

Мета: засвоєння порядку відображення в бухгалтерському обліку руху готової продукції та розрахунків з покупцями і замовниками.

Матеріальне забезпечення:

Розшифровка залишку за рахунком 36 “Розрахунки з покупцями і замовниками” на 01.09.

Накладна на здачу готової продукції на склад.

Накладна на відпуск готової продукції на сторону.

Податкова накладна.

Дані для складання первинних документів.

Розрахунок собівартості реалізованої продукції (таблиця 2).

Журнал реєстрації господарських операцій з обліку руху готової продукції (таблиця 3).

Відомість 3.1 аналітичного обліку розрахунків з покупцями і замовниками.

Методичні вказівки:

Скласти первинні документи з обліку руху готової продукції на підставі даних таблиці 1.

Розрахувати собівартість реалізованої продукції на підставі даних таблиці 2.

Відобразити операції з обліку руху готової продукції на рахунках бухгалтерського обліку (таблиця 3).

Відкрити відомість 3.1 на підставі даних таблиці 1. Зробити у відомості відповідні бухгалтерські записи.

Таблиця 1

Розшифровка залишку за рахунком

36 “Розрахунки з покупцями і замовниками” на 01.09.

№	Найменування	Сума, грн.
1.	ТОВ “Імідж ЛТД”	38520,0
2.	МП “Юлія”	3180,0
3.	Магазин “Одяг”	1460,0
4.	МП “Лілея”	2420,0
	Разом:	45580,0

Таблиця 2

Дані для складання первинних документів з обліку руху готової продукції

Документ	Зміст операції
Накладна на здачу готової продукції на склад № 148 від 10.09.	З цеху на склад надійшла готова продукція: пальта жіночі у кількості 10 шт. по обліковій ціні 1200 грн. Здала швачка цеху Левченко М.М., прийняла завідувача складом Єгорова О.П.
Накладна на відпуск на сторону № 172 від 05.09.	Зі складу відпущено представникові фірми “Елегант” Савчук Л.Л. згідно довіреності серії ММ № 52638 від 04.09.: чоловічі пальта 23 шт. за обліковою ціною 1000 грн. жіночі пальта 16 шт. за обліковою ціною 1200 грн. Відпустила зав.складом Єгорова О.П.
Податкова накладна № 184 від 05.09.	Згідно з накладною № 172 виписана податкова накладна. Ідентифікаційний код фірми “Елегант” 34358640; юридична адреса – м. Київ, пр. Перемоги, 24; свідоцтво платника ПДВ № 15484016, код платника ПДВ 34358640183. Договір № 118 від 01.09. Розрахунок векселем.

Таблиця 3

Розрахунок собівартості реалізованої продукції

№	Найменування готової продукції	Кількість	Ціна за одиницю облікова	Сума	
				облікова	фактична

1.	Залишок продукції на складі на початок місяця: чоловічі пальта жіночі пальта <i>Разом:</i>	12 8 ?	1000,0 1200,0 ?	12000,0 9600,0 21600,0	10440,18 7872,56 18312,74
2.	Надійшло із цеху на склад: чоловічі пальта жіночі пальта <i>Разом:</i>	52 44 ?	1000,0 1200,0 ?	52000,0 52800,0 104800,0	42910,23 40801,34 ?
3.	Реалізовано: чоловічі пальта жіночі пальта <i>Разом:</i>	57 47 ?	1000,0 1200,0 ?	57000,0 56400,0 ?	46010,40 45526,08 ?
4.	Залишок готової продукції на складі на кінець місяця: чоловічі пальта жіночі пальта		1000,0 1200,0		

Відхилення собівартості готової продукції від облікових цін (%) =

$$\frac{\text{залишок на п.м. за факт.с/в} + \text{надходження за місяць за факт.с/в}}{\text{залишок на п.м. за обліковими цінами} + \text{надходження за місяць за обліковими цінами}} \times 100$$

Таблиця 4

Журнал реєстрації господарських операцій

№	Дата	Зміст операції	Сума	Дт	Кт
1.		Здана з виробництва на склад готова продукція чоловічі пальта за обліковими цінами відхилення від фактичної собівартості <i>Всього фактична собівартість</i>	52000 9089,77 ?		
2.		Здана з виробництва на склад готова продукція жіночі пальта за обліковими цінами відхилення від фактичної собівартості <i>Всього фактична собівартість</i>	52800 11998,66 ?		
3.	02.09.	Відвантажена продукція ЦУМу: чоловічі пальта – 10 шт. x 1200 грн. жіночі пальта – 12 шт. x 1440 грн. податкові зобов'язання			
4.	02.09.	Надійшли кошти на рахунок в банку за раніше відвантажену продукцію від ТОВ “Імідж ЛТД”	38520,0		
5.	05.09.	Надійшла передплата на рахунок в банку від магазину “Жіночий одяг” податкові зобов'язання (визначити)	21600,0		
6.	05.09.	Відвантажена продукція фірмі “Елегант”: чоловічі пальта – 23 шт. x 1200 грн. жіночі пальта – 16 шт. x 1440 грн. податкові зобов'язання (визначити)			
7.	05.09.	Одержано короткостроковий вексель від фірми “Елегант” в оплату відвантаженої продукції			
8.	08.09.	Реалізовано магазину “Жіночий одяг” жіночі			

		пальта – 15 шт. х 1440 грн. податкові зобов'язання (визначити)			
9.	18.09.	Реалізовано продукцію приватному підприємцю Макаренко О.М. за готівку: чоловічі пальта – 2 шт. жіночі пальта – 2 шт. податкові зобов'язання (визначити)			
10.	21.09.	Відвантажена продукція магазину “Одяг”: чоловічі пальта – 2 шт. жіночі пальта – 2 шт. податкові зобов'язання (визначити)			
11.	25.09.	Одержано готівку до каси за раніше відвантажену продукцію від магазину “Одяг”	1200,0		
12.	27.09.	Відвантажено магазину “Олександр” чоловічі пальта – 20 шт. х 1200 грн. податкові зобов'язання (визначити)			
13.		Розрахована і списано по закінченні місяця собівартість реалізованої продукції: чоловічі пальта жіночі пальта Разом:	46010,40 45526,08 ?		
14.		По закінченню місяця списано за рахунок резерву сумнівних боргів дебіторську заборгованість по МП “Лілея”	1000,0		

Перелік питань для самоконтролю:

1. Визначення та класифікація готової продукції.
2. Оцінка готової продукції
3. Облік наявності та руху готової продукції.
4. Облік браку.
5. Облік напівфабрикатів власного виробництва.

Рекомендовані літературні джерела: основні [3, 11, 16, 28, 31, 35, 36, 39, 49, 50, 51, 52], допоміжні [1, 2, 5, 7, 8, 9, 10, 11], інформаційні ресурси Інтернет [1-4], міжнародні видання [1-3].

Тема 12. Облік витрат майбутніх періодів

Практична робота № 19. Облік витрат майбутніх періодів

Мета роботи: засвоїти порядок відображення на рахунках бухгалтерського обліку витрат майбутніх періодів та порядок їх списання на відповідні витратні рахунки.

Матеріальне забезпечення:

1. План рахунків бухгалтерського обліку.
2. Журнал реєстрації господарських операцій з обліку витрат майбутніх періодів для ознайомлення і закріплення теми (таблиці 1-4).
3. Вихідні дані для наскрізної задачі (таблиці 5,6).

Методичні вказівки:

1. Відобразити операції, які наведені у таблицях 1-4 на рахунках бухгалтерського обліку.
2. Виконати завдання для наскрізної задачі, наведені у таблицях 5 і 6.
3. Зробити відповідні записи у журналі № 3.

Журнал реєстрації господарських операцій

<i>№ n/n</i>	<i>Дата</i>	<i>Зміст операції</i>	<i>Сума, грн.</i>	<i>Дт</i>	<i>Кт</i>
1.		<i>Списання передоплати за періодичні видання</i>			
1.1.	10.10.	Підприємство сплатило з рахунку в банку за газети і журнали: <ul style="list-style-type: none"> • газета “Урядовий кур’єр” – 12 місяців • газета “Все про бухгалтерський облік” – 12 місяців • журнал “Баланс” – 6 місяців • журнал “Бізнес” – 3 місяці Всього	600,0 900,0 600,0 300,0 2400,0		
1.2.	15.10.	На підставі рахунку-фактури № 256 від 07.10. і платіжного доручення № 320 від 10.10. зроблено розрахунок бухгалтерії про списання вартості передплати на газети і журнали щомісяця			

Таблиця 2

Журнал реєстрації господарських операцій

<i>№ n/n</i>	<i>Дата</i>	<i>Зміст операції</i>	<i>Сума, грн.</i>	<i>Дт</i>	<i>Кт</i>
2.		<i>Списання витрат, пов’язаних з освоєнням нових виробництв</i>			
2.1.		Підприємство протягом півроку здійснювало підготовку виробництва нового виду продукції, що включило: <ul style="list-style-type: none"> • матеріали на виготовлення зразків продукції • заробітна плата працівників • вартість електроенергії • витрати на відрядження Всього	28000,0 12800,0 10600,0 2600,0 54000,0		
2.2.	20.10	Розпочато виробництво нового виду продукції. Витрати на освоєння планується покрити протягом півроку виробництва продукції. При цьому запланований обсяг продукції становить 10000 шт., у тому числі щомісяця: 1 місяць – 1000 шт. 2 місяць – 1500 шт. 3 місяць – 2000 шт. 4 місяць – 2000 шт. 5 місяць – 1500 шт. 6 місяць – 2000 шт. На підставі аналітичної відомості по рахунку № 39 і плану виробництва продукції зроблено розрахунок бухгалтерії по списанню витрат на освоєння нового виду продукції на її валовий випуск щомісяця.			

Таблиця 3

Журнал реєстрації господарських операцій

<i>№ n/n</i>	<i>Дата</i>	<i>Зміст операції</i>	<i>Сума, грн.</i>	<i>Дт</i>	<i>Кт</i>
3.		<i>Списання витрат по здійсненню передоплати за оренду приміщення</i>			
3.1.	22.10.	Сплачено з рахунку в банку передоплату за оренду	27000,0		

		службового приміщення загальногосподарського призначення строком на 9 місяців			
3.2.	23.10.	Згідно з договором про оренду приміщення № 48 і платіжним дорученням № 352 від 22.10 зроблено розрахунок бухгалтерії про списання передплати за оренду службового приміщення щомісяця			

Таблиця 4

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Дата	Зміст операції	Сума, грн.	Дт	Кт
4.		<i>Списання витрат по страхуванню майна</i>			
4.1.	24.10.	Сплачено з рахунку в банку за страхування автотранспорту виробничого підприємства строком на 2 роки: • вантажні автомобілі • легкові автомобілі Всього	12000,0 9000,0 21000,0		
4.2.	25.10.	На підставі страхового полісу зроблено розрахунок бухгалтерії по списанню вартості страхування майна щомісяця: • вантажні автомобілі • легкові автомобілі Всього			

Таблиця 5

Розшифровка залишків по рахунку 39 "Витрати майбутніх періодів"

№	Вид витрат	Сума, грн.
1.	Підписка періодичних видань на III квартал	260,0
	<i>Всього:</i>	<i>260,0</i>

Таблиця 6

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Дата	Зміст операції	Сума, грн.	Дт	Кт
1.	08.09.	Сплачено з рахунку в банку підписній агенції вартість періодичних видань на IV квартал	780,0		
2.	В кінці місяця	Списана частина вартості періодичних видань за III квартал	260,0		

Перелік питань для самоконтролю:

1. Сутність витрат майбутніх періодів.
2. Відображення витрат майбутніх періодів на рахунках бухгалтерського обліку.
3. Облік витрат на підготовку й освоєння нової продукції.
4. Аналітичний та синтетичний облік витрат майбутніх періодів за їх видами.

Рекомендовані літературні джерела: основні [3, 5, 6, 11, 16, 28, 35, 36, 49, 50, 51, 52], допоміжні [1, 2, 5, 7, 8, 9, 10, 11], інформаційні ресурси Інтернет [1-4], міжнародні видання [1-3].

3. ТЕМАТИКА ЗАВДАНЬ ДЛЯ ПОГЛИБЛЕНОГО ВИВЧЕННЯ КУРСУ

1. Фінансовий облік: сутність, значення, стандарти.
2. Правове регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні.
3. Фінансова звітність підприємства.
4. Охарактеризувати НП(С)БО «Загальні вимоги до фінансової звітності».
5. Формування облікової політики підприємства.
6. Вибір форми фінансового обліку. Креативний облік.
7. Охарактеризувати Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах».
8. Облік касових операцій.
9. Облік коштів на рахунках у банках.
10. Особливості обліку операцій на поточному рахунку в іноземній валюті.
11. Характеристика Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів».
12. Облік грошових коштів на інших рахунках у банках.
13. Визначення та види дебіторської заборгованості.
14. Облік розрахунків з покупцями (замовниками) та сумнівних боргів.
15. Облік векселів отриманих.
16. Облік розрахунків з підзвітними особами.
17. Облік іншої поточної дебіторської заборгованості.
18. Характеристика П(С)БО 7 «Основні засоби».
19. Облік надходження та вибуття основних засобів.
20. Характеристика Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність».
21. Облік витрат на поліпшення та утримання основних засобів.
22. Облік переоцінки необоротних активів.
23. Нарахування та облік амортизації.
24. Облік витрат від зменшення корисності основних засобів.
25. Характеристика П(С)БО 14 «Оренда». Методика обліку оренди.
26. Характеристика П(С)БО 8 «Нематеріальні активи».
27. Характеристика, оцінка і класифікація основних засобів та нематеріальні активи.
28. Облік руху нематеріальних активів, їх документування.
29. Поняття та значення інвестиційної нерухомості.
30. Характеристика П(С)БО 32 «Інвестиційна нерухомість».
31. Класифікація і оцінка інвестиційної нерухомості.
32. Облік надходження інвестиційної нерухомості.
33. Особливості обліку вибуття інвестиційної нерухомості.
34. Класифікація фінансових інвестицій.
35. Синтетичний та аналітичний облік фінансових інвестицій.
36. Облік довгострокових фінансових інвестицій.
37. Облік поточних фінансових інвестицій.
38. Визначення, визнання класифікація та первісна оцінка запасів.
39. Характеристика НП(С)БО 9 «Запаси».
40. Оцінка виробничих запасів на дату балансу.
41. Документальне оформлення руху виробничих запасів.
42. Аналітичний і синтетичний облік наявності та руху виробничих запасів.
43. Особливості обліку малоцінних і швидкозношуваних предметів.
44. Інвентаризація запасів.
45. Розкриття інформації про виробничі запаси у фінансовій звітності.
46. Охарактеризувати Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати».
47. Визначення, визнання та класифікація витрат виробництва.
48. Облік прямих виробничих витрат.
49. Облік загальновиробничих витрат.
50. Облік інших витрат виробництва.
51. Зведений облік витрат і визначення собівартості готової продукції.

52. Економічна суть та оцінка готової продукції.
53. Документування та аналітичний облік руху готової продукції.
54. Облік собівартості готової продукції.
55. Облік витрат пов'язаних з реалізацією готової продукції.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Біологічні активи: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18.11.2005 р. № 790 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05#Text>
2. Будівельні матеріали: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.04.2001 р. № 205 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0433-01#Text>
3. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI, із змінами і доповненнями. офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
4. Верига Ю.А., Кулик В.А., Ночовна Ю.О., Іванюк С.Ю. Облікова політика підприємства: навч. посіб. К. : «Центр учбової літератури», 2015. 312 с. URL: https://cul.com.ua/preview/obl_pol_pidpr.pdf
5. Витрати: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 16, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 р. № 318 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text>
6. Витрати на розвідку запасів корисних копалин: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 33, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 26.08.2008 р. №1090 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0844-08#Text>
7. Вплив змін валютних курсів: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 10.08.2000 р. № 193 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text>
8. Вплив інфляції: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 22, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.02.2002 р. № 147 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0269-02#Text>
9. Давидов Г.М., Савченко В.М., Пальчук О.В. Облікова політика: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Кропивницький: ПП «Ексклюзив-Систем». 2017. 362 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/158807112.pdf>
10. Дебіторська заборгованість: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 10, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 8 жовтня 1999 р. № 237 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text>
11. Загальні вимоги до фінансової звітності: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1, затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
12. Запаси: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 9, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 1999 р. № 246 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99#Text>
13. Зменшення корисності активів: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 28, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24 грудня 2004 р. № 817 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-05#Text>

14. Інвестиційна нерухомість: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 32, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 02.07.2007 р. № 779 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0823-07#Text>

15. Кіляр О.Р. Конспект лекцій з дисципліни «Облікова політика підприємства» для студентів напряму 6.030509 «Облік і аудит». Тернопіль, ТНТУ імені І.Пулюя, 2016. 69 с. URL: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/123456789/15823>

16. Король Г.О., Сокольська Р.Б., Акімова Т.В. Фінансовий облік І. Частина І: Навчальний посібник. Дніпропетровськ. НМетАУ. 2011. 40 с.

17. Кулик В.А. Левченко З.М. Облікова політика підприємства: навчальний посібник. SBA print. 2019. 238 с. URL: <space.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/8689/1/Кулик%20В.А.%20Левченко%20З.М.%20Облікова%20політика.pdf>

18. Міжнародні стандарти фінансової звітності для малих та середніх підприємств (МСФЗ для МСП) : практич. Посібник. упоряд. Безверхий К. В. К. : Центр учб. літ., 2015. 226 с.

19. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) : в 2 ч. ; пер. з англ. К : Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2005. 1223 с.

20. Методичні рекомендації щодо заповнення фінансової звітності: наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. № 433. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text>

21. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства: наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 р. № 635. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13#Text>

22. Нематеріальні активи: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 8, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18 жовтня 1999 р. № 242 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99#Text>

23. Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.11.2003 р. № 617 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-03#Text>

24. Об'єднання підприємств: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 19, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 7 липня 1999 р. № 242 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99#Text>

25. Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки: Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 8. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_020#Text

26. Основні засоби: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 7, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 р. № 92 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text>

27. Оренда: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.07.2000 р. № 181 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00#Text>

28. Орлова В. К. Фінансовий облік: навч. пос. К. : Центр навчальної літератури, 2010. 510 с.

29. Платіж на основі акцій: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 34, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 30.12.2008 р. № 1577. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0057-09#Text>

30. Податок на прибуток: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 17, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28 грудня 2000 р. № 353 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01#Text>

31. Національне положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879 із змінами від 17.09.15 р. Офіційний сайт Верховної ради

України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text>

32. Прибуток на акцію: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 24, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 16.07.2001 р. № 344 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0647-01#Text>

33. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>

34. Про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті: Інструкція затверджена Постановою НБУ від 21.01.2004 р. № 22. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04#Text>

35. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.99 № 996-XIV. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

36. Про затвердження Національне положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затв. наказом МФУ від 22.05.1995 р. № 88, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text>

37. Про затвердження Порядку визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей: Постанова КМУ від 22.01.96 р. № 116, із змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/116-96-%D0%BF#Text>

38. Про затвердження типових форм первинного обліку: Наказ від 29.12.1995 № 352. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>

39. Про інвентаризацію активів та зобов'язань: Національне положення затверджене наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 р. № 879. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

40. Про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: Національне положення затверджене постановою Правління Національного банку України від 29.12.2017 № 148 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text>

41. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України від 05.04.2001 р. № 2346-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2346-14#Text>

42. Про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах: Інструкція затверджена Постановою НБУ від 12.11.2003 р. № 492. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03#Text>

43. Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 23, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 18.06.2001 р. № 303 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0539-01#Text>

44. Скоробогатова Н.Є. Бухгалтерський облік. К:КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 248 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/20080/1/%d0%a1%d0%ba%d0%be%d1%80%d0%be%d0%b1%d0%be%d0%b3%d0%b0%d1%82%d0%be%d0%b2%d0%b0_%d0%9d%d0%9f_%d0%91%d1%83%d1%85%d0%be%d0%b1%d0%bb%d1%96%d0%ba_.pdf

45. Спрощена фінансова звітність: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 25.02.2000 р. № 39 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text>

46. Фінансові витрати: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 31, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.04.2006 р. № 415 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0610-06#Text>

47. Фінансові інвестиції: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 12, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 26 квітня 2000 р. № 91 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL:

48. Фінансові інструменти: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 13, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 10 листопада 2001 р. № 559 зі змінами і доповненнями. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00#Text>

49. Теловата М.Т., Петраковська О.В. Фінансовий облік - 1 (у схемах і таблицях) Частина - 1: навч. посіб.; за заг. ред. М.Т. Теловатої. К.: Інтердрук, 2019. 217 с.
50. Фінансовий облік: підручник: у 2 ч. – Ч.1. М.І. Бондар, В.І. Єфіменко, Л.Г. Ловінська та ін.; за заг. ред. М.І. Бондаря та Л.Г. Ловінської. К.: КНЕУ, 2012. 553 с.
51. Фінансовий облік: підручник: у 2 ч. – Ч.2. М.І. Бондар, В.І. Єфіменко, Л.Г. Ловінська та ін.; за заг. ред. М.І. Бондаря та Л.Г. Ловінської. К.: КНЕУ, 2012. 590 с.
52. Шара Є. Ю. Фінансовий облік I : навч. посібник / Є. Ю. Шара, І. Є. Соколовська-Гонтаренко; Держ. фіскальна служба України, Нац. ун-т Держ. податкової служби України. К. : Центр учб. літ., 2016. 336 с.

Допоміжна:

1. Верхоглядова Н. І. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика: навч.-практ. пос. К.: Центр навчальної літератури, 2010. 536 с.
2. Гончар В.П. Основні засоби: складові облікової політики. Вісник Сумського національного аграрного університету. 2017. № 2. С. 35 - 41.
3. Колісник О.П. Процес формування облікової політики підприємства: теорія і практика. НАУКОВІ СТУДІЇ – XXI (культура, освіта – антропоцентричні парадигми і сучасний світ). Випуск 7 (Том 9). К.: МІЛЕНІУМ, 2016. Вип. 7 (Том 9). XIII с.+ 513 с. С. 172-179.
4. Колісник О.П., Ганноченко К.М. Формування облікової політики щодо розрахунків з різними дебіторами. «Ефективна економіка»: Електронне наукове фахове видання. Вип. 12. Дніпропетровськ: Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет, 2016.
5. Колісник О.П., Поліщук М.О. Формування елементів облікової політики щодо основних засобів. «Економіка та суспільство»: Електронне наукове фахове видання. Вип. 9. Мукачєво: Мукачєвський державний університет, 2017. с. 1152- 1157
6. Король Г.О., Ізвєкова І.М., Труш Ю.Т. Облікова політика підприємства: Навч. посібник. Частина I. Теоретико-організаційні аспекти облікової політики. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2015. 83 с.
7. Сердюк В. М. та ін. Облікова політика підприємства: Навч. Посібник. Донецьк: Донецький національний університет, 2013. 308 с.
8. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України [Текст]. К.: АСК, 2008. 952 с.
9. Фінансовий облік: Навч. посібник / За ред. В. К. Орлової, М. С. Орлів, С. В. Хоми. 2-ге вид., доп. і перероб. К. : Центр учбової літератури, 2010. 510 с.
10. Шара Є. Ю. Фінансовий облік – I [текст] : навч. посіб./ Є. Ю. Шара, О. О. Бідюк, Н. В. Гуріна, І. Є. Соколовська-Гонтаренко. К.: «Центр учбової літератури», 2012. 408 с.
11. Щирба М. Т. Облікова політика в системі управлінського обліку : монографія. Тернопіль: ВЦП «Економічна думка ТНЕУ», 2011. 340 с. С. 137 –138.

Інформаційні ресурси в Інтернет:

1. Сайт Верховної Ради України: [//www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua)
2. Сайт Кабінету Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua>
3. Сайт ЛІГА:ЗАКОН: <http://www.liga.net>
4. Сайт Міністерства Фінансів України: <http://www.minfin.gov.ua>